

NAQQIUT

Matuma inatsisissatut siunnersuut 21. august 2015-imersoq aamma inatsisissamut oqaaseqaatit 21. august 2015-imeersut taarserpaa.

(Immikkoortoq 2-mi immikkoortut pingaarnerni, immikkoortoq 3-mi aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassaas, immikkoortoq 8-mi tusarniaanermut akissutit oqaaseqaataanni, ukunungalu §§ 1, 3, 5, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 26 aamma 31-mut oqaaseqaataannut teknikkikkut oqaatsitigullu naqqiisoqarpoq erseqqissaasoqarlunilu)

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallarniut

Kalaallit Nunaanni atugarissaarfiusumi innuttaaqatigut utoqqaanerusut inuuniarnikkut tulluartumik atugaqarnissaasa qulakkeernissaat Naalakkersuisut qitiulluinnartumik politikkikkut anguniagarivaat.

Utoqqalinersiaqartut amerlatsikkiartortut ajunngitsumik inuuneqarput, namminerisamillu utoqqalinersiassaminnik katersisimanertik aqputigalugu, namminneq sipaagaqarsimanermikkut imaluunniit suliffeqarnermikkut isertitaqarlutik aningaasaqarniarnermikkut aamma naammaginartumik atugaqarlutik. Taamaakkaluartorli aamma amerlasuunik utoqqartaqarpugut annikitsuararsuarnik akissaateqartartunik. Inuuniarnikkut pitsaassutsimik minnerpaaffeqartumik utoqqaat tamaasa qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqarpoq, taamaaliornikkut utoqqalinersialinni pissakilliorneq pinngitsoorsinnaaqqullugu. Ilanngullugu pingaaruteqarpoq utoqqalinersiaqartut sulisinnaagallaramisuulli inuuniarnikkut atugarisaat appasinneruallaanngitsoq qulakkiissallugu. Inuit inuunermi annersaa sulisimasut tassaapput inuiaqatigiit kalaallit ullutsinni atugarisaannut aqputissiuussisuusimasut, taamaattumillu toqqissisimanartumik inuuneqartariaqartut – aamma aningaasaqarnikkut. Utoqqalinersiallit ajornerpaamik inissisimasuni atugaritinneqartut pitsanngorsartuarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat.

Utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuusseqqinnermi isumaginninnikkut aamma aningaasaqarnikkut siunissami ungasinnerusumi nammineq napatissinnaasumik ilusiliinissaq ataatsimut isigalugu politikkikkut anguniagaavoq. Tamakku politikkikkut anguniagassat piviusunngortinneqassappata utoqqalinersiaqartitsinermi aaqqissuussinermi arlalitsigut allanngortiterinissaq pinngitsoorneqarsinnaanngilaq.

Tunuliaqutaasut, unammilligassat inernerillu

Utoqqalinersiaqartitsinerup tungaatigut nunarput arlalitsigut unammilligassaqarpoq.

UKA 2015/160

ININ – Suliap normua 2015-116689

Innuttaasut katitigaanerat ineriartornerallu

Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfiup innuttaasut pillugit kisitsisinik siumoortumik naatsorsuinerani takuneqarsinnaavoq ukiuni aggersuni utoqqaat annertuumik amerlatsikkiartussasut, utoqqaallu amerliartornerisa sivisunerusumillu inuusalernerisa kinguneranik aningaasartuuteqarnerulernerup qaffakkiartornera pakkersimaarniarlugu utoqqalinersiaqalersinnaanermi ukioritinneqartut qaffanneqarsinnaaneri eqqarsaatersuutigineqarput.

Suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqarneq aamma namminerisamik utoqqalinersiassanut katersisarnerit

Utoqqalinersiaqarnermi nammineq napatissinnaasumik aaqqissuusseqqinneq naammassineqassappat pingaaruteqarpoq suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqarnerup, nammineq utoqqalinersiassanut katersisarnernut aaqqissuussinernik pitsaanagerusunik, pisariaqarpallu sanngiinnerpaamik inissisimasunut immikkut utoqqalinersiassanut akiliussisarnissamik utoqqalinersiat pillugit inatsit ilapittuuteqartinneqarnissaa, taamaaliornikkut utoqqalinersiaqartitsinermi isumaginninnikkut aningaasaqarnikkullu nammineq napatissinnaasumik ilusiliinissaq naleqquttoq qulakkeersinnaaqqullugu.

Utoqqalinersiaqartitsineq pillugu aaqqissuussineq maannamut atuuttoq naapertorlugu utoqqalinersiassanut katersinissaq amerlanerusunut imminut akilersinnaanngilaq, utoqqalinersiaqartup utoqqalinersiami saniatigut isertitai 75 pct.-ii tikillugit annikillilerneqartarmata. Taamaattumik pisariaqarpoq saniatigut isertitaqartarsimagaanni utoqqalinersiassap annikilliarortinneqartarneranut aaqqissuussinerup allanngortinneqarnissaa, taamaaliornikkut utoqqalinissamut katersaqartalernissaq kajungernerulersillugu, ilaatigullu suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqarnerit allallu nammineerluni utoqqalinersiassanut katersueriaatsit kajungernerulersinnissaannut aamma / imaluunniit katersisussaataasalernissamut suliaqarneq aallartinneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut kikkut tamarmik ilanngunneqarniassammata.

Utoqqalinersiaqartitsineq pillugu aaqqissuussineq pisariinnerusaq

Utoqqalinersiaqartitsineq pillugu aaqqissuussineq maannamut atuuttoq paasiuminaappoq allaffissornikkullu aqukkuminaatsuulluni. Peqqussummi atuuttumi utoqqalinersiallit arfineq pingasunut assigiinngitsunut agguataarneqarsimapput arlalinnik pisartakkat qaffasissuseqarlutik annikillileeriaatsillu arlaliullutik. Taamattaq toqqammaviusumik aningaasartat assigiinngiiaarput utoqqalinersialik suliffeqartumik imaluunniit siusinaartumik pensionisiaqartumik aappaqarnera apeqqutaatinneqarluni, tamannalu tulluarsorinanngilaq. Inatsisissatut siunnersuutikkut utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussineq pisariillisarneqassaaq tamanullu naligiissitsinerulerneramik qulakkeerinnissalluni.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingarnerit

Utoqqalinersiaqalernissamut ukiorititat

Inatsisissatut siunnersuutikkut utoqqalinersiaqalerfiusoq ullumikkut 65-inik ukioqalernermit killigititaasoq qaffakkiartuaartinneqassaaq 2021-imi 67-inngortinneqassalluni.

Utoqqalinersiaqalerfiup qaffanneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq inuit 65-inik

ukioqalernermit utoqqalinersiaqalernissamut pisinnaatitaasut nalinginnaasumik amerliartornerisa kinguneranik aningaasartuutaalersussaagaluit pakkersimaarniarlugit.

Kommunalbestyrelsili aalajangiisinnaavoq qinnuteqareernikkut inuk ukiuni 35-ini timikkut imaluunniit tarnikkut sulerulussimanerup kingorna nungullarsimasumut utoqqalinersiaqalersitsinissamik, tak. inatsisip § 1, imm. 2-3.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqartarneq akeqanngitsoq

Utoqqalinersiaqartumut angerlarsimaffimmi ikiorteqartarneq kommunimit

innersuunneqartartoq akeqarunnaarsinneqassasoq inatsisissatut siunnersuummi

siunnersuutigineqarpoq. Tamanna ilaatigut tunulequtaqarpoq siunissami utoqqaanerusut

namminneq angerlarsimaffimminniiginnarnissaannik nammineersinnaanerannillu pisortanit

taperserineqartumik periarfissiisoqarnissaanik, ilaatigullu ullumikkut angerlarsimaffimmi

ikiorteqarnermut nammineq akiliisarnermi isertitarineqartut allaffissornikkut

akiliisitsiniartarnermut aningaasartuutit qaangertarmassuk. Naggasiullugulu ullumikkut

aningaasaqarnikkut atugassarititaasut iluanni utoqqaat illuini aamma paaqqinnittarfinni

inissaqartitsinerit maanna atuuttut, tamatumunnga atatillugu aamma illoqarfimmiit

illoqarfimmut assigiinngissitaartut attatiinnarneqarsinnaassanngillat.

Angerlarsimaffimmi paaqqinninnerit siunissami pingaartinneqarnerujussuusariaqarput, ulloq

unnuarlu angerlarsimaffimmi paaqqinninnerit ilanngullugit. Tassunga atatillugu innuttaasoq

sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimminiiginnarsinnaanera anguneqassappat

paaqqinninnerit tapersiinerillu, angerlarsimaffimmi peqqissaasoqartarnerit,

angerlarsimaffimmi paaqqinnittarnerit, angerlarsimaffimmi ilu ikiorteqartarnerit ilanngullugit,

allallu ikiorsiissutaasinnaasut pisariaqartinneqartut qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu

isumaginnittoqarfiup peqqinnissaqarfiullu akornanni sunneeqatigiissinnaanermik

ataqatigiissaarinnermillu aallarnisaasoqartariaqarpoq, ilaatigullu suliaq tamanna

aallartinneqareerpoq.

Suliffeqarnikkut akuuginnarnissamut kajumilersitsiniaaneq

Maannakkut aaqqissuussineq toqqammavigalugu utoqqalinersiat annikillisinneqartarput

qanoq saniatigut isertitaqartarneq imaluunniit aapparipap saniatigut qanoq annertussusilimmik

isertitaqartarnera toqqammavigalugit.

Utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussineq utoqqalilersut suliffeqaannarsinnaasut

suliffeqarusuttunullu kajumilersitsisuusariaqarpoq, saniatigullu utoqqalilersut sapinngisamik

piffissami sivisunerpaami namminneq angerlarsimaffimminniiginnarsinnaanerit

qulakkeerneqarluni. Annikilliliisarnermut apeqqummut tunngatillugu

eqqarsaatersuutigineqarsimavoq utoqqalinersiat qanoq annikilliliiffigineqarsinnaaneri

naleqqunnerpaajussanersut, sulisartoqarnermiiginnarsinnaanermi aningaasaqarnikkut kajumissuseqarneq attatiinnarsinnaaqqullugu nukittorsarneqarsinnaaqqullugulu.

Isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaattissat ilanngunnagit

Inatsisissatut siunnersuummi isertitanut tunngatillugu oqariaaseq ”isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaattissat ilanngunnagit” atorneqarpoq. Oqariaasaq siuliani peqqussummi oqariaatsimut atorneqartumut ”isertitat akileraaruserneqartussaataasut”-mut allaanerusutut paasineqassaaq. Isertitanut tunngatillugu oqariaatsip allanngortinneratigut innuttaasup qinnuteqaateqarnerata nalaani isertitaqarneranik tunngasunik naatsorsuisarneq naleqqunnerusoq atorneqalissasoq naatsorsuutigineqapoq.

Akileraarutaasussatut isertitat pillugit paasissutissat ullumikkut ikiorsiissutigineqartartut naatsorsorneqarnerinut tunngaviusartut ukiut marluk angullugit nutaanngissuseqartarsinnaaneri taamaalillunilu innuttaasup isertitaanut maanna atuuttunut tunngassutilinnut ersiutaajunnaartarneri pissutigalugu allannguutip tunngaveqarnera isiginiartariaqarpoq.

Isumaginnittoqarnermi politikkeqarnermi tunngaviusumik periusaavoq isumaginninnikkut ikiorsiissutit qanoq ajorsaateqartoqarnera aallaavigalugu innuttaasullu qinnuteqaateqarnerata ikiorsiissutillu tunniunneqarnerisa nalaani isertitaqarnikkut pissutsit tunngavigineqartassasut. Isumaginninnikkut ikiorsiissutit sanngiinnerpaanut aningaasaqarnikkullu ajornerpaamik inissisimasunut pingaarnerpaamik tunngatinneqassapput.

Isumaginninnikkut ikiorsiissutit annertussusaasa naatsorsorneqarnerini innuttaasup isertitai maanna atuuttut paasissutissat tunngavigineqarneratigut innuttaasumut isumaginninnikkut ikiorsiissutit aningaasartaasa annertussusaat eqqornerusut tunniunneqartarnissaat qulakkeerneqassaaq. Isertitat maanna atuuttut pillugit paasissutissat nutaarluinnaat Skat/Sulinal atorlugu ullumikkut paasiniarneqarsinnaapput, taamaalillunilu isumaginninnikkut ikiorsiissutit tunniunneqartartut siunissami innuttaasup isertitai maanna atuuttut il.il. naapertornerullugit tunngaveqalissallutik.

Isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaattissat ilanngunnagit tassaapput maanna isertitarineqartut katillugit, ilanngaattissat (tassa isertitat akileraarutaasussaniit ilanngaattit) ilanngunnagit naatsorsorneqartartussaq. Maannamut oqariaatsimut atuuttumut tassaasumut isertitat akileraarutaasussat ilanngaatereerlugit kisitseriaaseq, imaappoq ukiumi kingullermi akileraarfiusumi tamarmi isertitarineqartut aallaaviusaraluartut, oqariaatsimi isertitat maanna atuuttuni pineqarput piffissami qinnuteqarfiup nalaani akileraarutaasussat isertitat atuuttut, ilanngaataasussat ilanngunnagit, tamatumani ilanngullugu iluanaarfiunngitsumik isertitat - assersuutigalugu anigaaserivinni atorniarsimanermi ernianut aningaasartuutit - ilanngunnagit, taamaaliornikkut qinnuteqaateqartut tamarmik assigiaarnerusumik suliarineqarsinnaalerlugit. Isertitani akileraarutaasussani maanna atuuttuni ilanngaattissat ilanngunnagit naatsorsuinermi

ilaassapput isertat A-t aamma isertitat B-t, ilanngaatisat (tassa isertitat akileraarutaasussaniit ilanngaatit) ilanngaatiginagit.

Taamatut naatsorsueriaatsip eqqunneqarnerata kingunerissavaa utoqqalinermit pensionisiat pillugit peqqussummi maannamut atuuttuusup § 9-mi, utoqqalinersiaqalernissamut ikaarsaariarneq aamma pisartagaqarlarsitsinermit naatsorsueriaaseq atorunnaassammat.

Inatsisissatut siunnersuummi aamma siunniunneqarpoq sanngiinnerpaartaasut qulakkeerneqassasut utoqqalinersiallit aappaqartut isertitaat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaatisat ilanngunnagit katillugit 200.000 kr.-nit ataassimappatigit utoqqalinersianut tapeqarnissamut pisinnaatitaaffeqassasut utoqqalinersiallimumut kisimiittumut tunniunneqartartunut annertussuseqartumik.

Toqqammaviusumik utoqqalinersiat tamanut atuuttut

Inatsisissatut siunnersuutip piareersarneqarnerani utoqqalinersiat pillugit aaqqissuussinermit nutaami aapparisaq isertitaanut attuumassuteqanngitsumik toqqammaviusumik utoqqalinersiaqartitsinissaq annertuumik kissaataasimavoq. Tamaaliornikkut namminerisamik utoqqalinersiaassanut katersisarnerit aallartinneqartalernissaat ilimagineqarpoq, imaassammat taakkunanit pisartakkat aapparisaq utoqqalinersiaqartup toqqammaviusumik utoqqalinersiaanut sunniuteqassanngimmata, aammalu sivilisunerusumik sulisartoqarfimmiinnarnissamut kajungernerulersitsissalluni.

Toqqammaviusumik utoqqalinersiat aamma utoqqalinersianut tapeq

Inatsisissatut siunnersuummi utoqqalinersiaqartitseriaatsip marloqiusanngorlugu avinneqarnissaa siunnerfigineqarpoq, toqqammaviusumik utoqqalinersiat aamma utoqqalinersianut tapeq, kingullertut taaneqartoq aningaasaqarnikkut sanngiinnerpaajusunut sammitinneqarluni.

Toqqammaviusumik utoqqalinersiat:

Toqqammaviusumik utoqqalinersiat tamanut ukiumut 58.000 kr.-upput (2013). Aapparisaq pilersuisussaataaneq toqqammaviusumik utoqqalinersianit atuutsikkunnaarneqassaaq taamaallaallu utoqqalinersiallip nammineq isertitaanut attuumassuteqalissalluni. Nammineq isertitat 216.000 kr.-nit qaangerpatigit toqqammaviusumik aningaasartat annikilliarortinneqassapput 332.000 kr.-nillu qaangerneqarpata atorunnaassallutik.

Utoqqalinersianut tapeq:

Utoqqalinersiallit kisimiittut toqqammaviusumik utoqqalinersiat saniatigit utoqqalinersianut tapiliussat annerpaamik ukiumut 72.000 kr.-nit aammalu utoqqalinersiallit aappariittunut annerpaamik 40.000 kr.-inik (akit 2013-imeersut) pisartagarissavaat. Utoqqalinersianut tapiliussap annertussusaa utoqqalinersiallip inooqateqarpallu isertitai maanna atuuttut ilanngullugit katinnerini apeqqutaapput.

Utoqqalinersiamut tapeq kisimiittunut 56.000 kr. sinnerlugit saniatigut isertitaqartoqarpat annikillisarneqartassaaq, 216.000 kr.-illu angugaanni tapiliussat atorunnaassallutik.

Utoqqalinersiamut tapeq aappariinnut 83.000 kr. sinnerlugit saniatigut isertitaqartoqarpat annikillisarneqartassaaq, 216.000 kr.-illu angugaanni tapiliussat aappariinnut atorunnaassallutik.

Tapit

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit peqqussummi tapiliussat maannamut atuuttut inatsisissatut siunnersuummi meeqqanut tapinik, innarluuteqarnermut tapinik, peqqiilliuuteqarnermut tapinik aningaasaqarnermut tapinik aamma saniatigut tapinik taarserneqassasut siunnersuutigineqarpoq.

Meeqqanut tapit

Meeqqanut tapit ataatsimut isigalugu maannamut malittarisassat atuuttut assigalugit ingerlateqqinneqassapput.

Innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapit

Maannamut atorneqartut inuttut tapit innarluuteqarnermut tapinik aamma peqqiilliuuteqarnermut tapinik, aammalu aningaasaqarnermut tapinik taarserneqassapput, utoqqalinersiallit peqqissutsikkut pisariaqartitsinertik pissutigalugu, imaluunniit tarnimikkut timimikkulluunniit atuussinnaassutsimikkut annikillisimasoqartillugu ikiorsiissutisisoqarsinnaalersillugu. Utoqqalinermi pensionisiaqarnek pillugu peqqussummi maannamut atuuttumi utoqqalinersiallit innarluutillit, innarluutilinnit utoqqalinersiaqanngitsunit ajornerusumik inissisimaffeqarput.

Aningaasaqarnermut tapeq aamma saniatigut tapeq

Aningaasaqarnermut tapeq tunniunneqarsinnavoq utoqqalinersialik aningaasaqarnikkut atugarisamigut annertuumik artornartorsiorpat, imaluunniit utoqqalinersialik aningaasaqarnikkut annertuumik ajorsaateqalernissaanut ulorianartorsiorpat.

Naatsorsuutigineqarpoq utoqqalinersialik toqqammaviatigut sutigut tamatigut aningaasartuutini utoqqalinersiaminit akilersinnaasassagai.

Taassuma saniatigut inatsit manna naapertorlugu saniatigut tapinik tunniussisinnaanermut periarfissaq ingerlaannassaq.

Angalanermut aningaasartuutit

Aalajangersagaq ilanngunneqarpoq Inatsisartut upernaakkut 2015-imi imm. 20 suliarineqarnera tunulequtaralugu. Utoqqalinersiallit Kalaallit Nunaanni qanigisaminni ilisaasoqartussaattillugu utoqqalinersiallip angalanera akilerneqarneratigut ukiumut

ataasiarlutik peqataasinnaalernissaat inatsisitigut tunngavissaqalernissaanik politikikkut kissaatigineqarnikuuvoq.

Angerlarsimaffiup avataani inissisimaneq

Inatsisissatut siunnersuummi ersarissarneqarpoq utoqqalinersialik pisortat aningaasartuutunik akilersuisuutillugit paaqqinnittarfimmi il.il. angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarallarnerata nalaani utoqqalinersiaqartitsineq unitsinneqassanngitsoq, aammalu utoqqalinersialik pilersuisussaataaappat aamma / imaluunniit angerlarsimaffimmut aningaasartuuteqarpat. Pisortanit aningaasartuutunik akilersorneqartumik angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarallarsimaneq siviluneruppat, qaammammi nuuffiusumi utoqqalinersiat allannguuteqartinnagit tunniunneqassapput, tamatumalu kingorna toqqammaviusumik aningaasartat 46 pct.-ii tunniunneqartassallutik. Tassunga ilutigitillugu utoqqalinersianut tapiuteqartoqarpat akilersuineq atorunnaassaaq, tak. ataani. Utoqqalinersiallit taamatut inissinneqartut aningaasaqarnermut tapinik imaluunniit innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapinik tigusaqarsinnaatitaaginnassapput. Meeqqanut tapisiaqartoqartillugu pisinnaatitaaneq allanngussanngilaq.

Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnermi, ilaatigut paaqqinnittarfimmiinnerup il.il. nalaani atuuttunik akileraarutaasussanik isertitaqartoqartillugu utoqqalinersianut ilanngaassisinnaaneq ilanngullugu, aammalu isumaginnikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi nammineq akiliisarnissat pillugit Naalakkersuisut ersarinnerusunik aalajangersaanissaminnut tunngavissinneqarput.

Utoqqalinersiallit paaqqinnittarfinni il.il. inissinneqarsimasunut utoqqalinersianut ilanngaatic atorunnarnera

Inatsisissatut siunnersuummi siunnersuutigineqarpoq paaqqinnittarfinni il.il. sivilunerusunik inissisimasunut utoqqalinersianut tapiliussanik tunniussisoqarsinnaassanngitsoq. Qaammammi nuuffiusup kingorna qaammatinilu tulliuttuni taamaalilluni toqqammaviusumik aningaasartat taamaallaat pisartagarineqarsinnaapput.

Inuit ataasiakkaat nalilersuiffigereerneratigut aningaasaqarnermut tapiliussanik imaluunniit innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapiliussanik pisartagaqalersitsisoqarsinnaavoq, meeqqanut tapiliussat paaqqinniffimmiinnermi kalluarneqassanngillat.

Utoqqalinersiat akiligassaqarfinnut tamakkiisumik illersorneqarunnaarneri

Siunnersuutigineqarpoq siunissami utoqqalinersiat akiligassaqarfinnut tamakkiisumik illersorneqarunnaassasut. Siunissami utoqqalinersiat akiligassaqarfinnut ilaannakortumik illersorneqassapput, pisortanut akiligassaqarnermi utoqqalinersiat akiliisussaanninnermut illersorneqarunnaassammata. Allannguuteqartoqassaaq utoqqalinersiallit pisortanut akiligassaqartoqartillugu akiliisussaatinneqanninneri, pisortallu aningaasartuutigisariaqagaannut, soorlu eqqaaveqarnermut akiliuteqarnerit,

utoqqalinersianut kinguneqartinneqarneq ajorneri tulluorsorinangimmat. Maannamut tikillugu utoqqalinersiat akiliisitsiniarnernut allatigullu eqqartuussisutigoortumik malersorneqarsinnaasimangillat. Siunissamili utoqqalinersiat akiligassaqarfinnut namminersortunut taamaallaat illersorneqassapput.

3. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunerisassat

Aaqqissuusseqqinnerup ukiuani siullermi aaqqissuusseqqinnerup atuutilerfiani aningaasartuuteqarnerunissaq naatsorsuutigineqarpoq. Ukiuni tulluittuni aningaasartuutit annikillartussapput maannakkumut aaqqissuussinermut sanilliullugu sipaaruteqarfiusumik ingerlatsisoqarsinnaalerumaarluni.

Ataatsimut isigalugu akit qaffaavigineqarnerisa saniatigut utoqqalinersiap annikillartortinneqartarneranut killissaritit qaffatsinneqarnerisigut aningaasartuutit qaffakkumaarput, taamaattoq utoqqalinersiaqalersinnaanissamut ukioritinneqartut qaffanneqarnerisigut, nammineerluni utoqqalinersiassanik katersisinnaanerup pitsanngorsaavigineqarneratigut, suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqartarneq ilanngullugu il.il., aningaasartuutit annikillinerinut il.il. kinguneqarumaarpoq. Taamaattumik pingaaruteqarluinnarpoq utoqqalinersiat aaqqissuuteqqinnerata malitseqartinneqarnerani utoqqalinersiassanut nammineq katersisarnerit aamma suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqarnerup nukittorsaavigineqarnissaat isiginiarneqassammata.

Inatsisissatut siunnersuutip taamaalilluni umerorpaa ilaatigut utoqqalinersiallit naammaginartumik atugaqarlutik inuuniuteqarsinnaanissaat, ilaatigullu sivisunerusumik sulisartoqarnermiiginnarnissaannik kajuminnarnerulertitsissalluni taamaalilluni aamma utoqqalinessamut sipaaagaqarnerusoqarsinnaalluni. Kajunginnerulersitsiniaanerit utoqqalinersiallit imminnut annertunerusumik pilersorsinnaanerannut ilapittuutaassapput, taamaalillunilu pisortat pilersuisussaatitaanerit ukiuni aggersuni aningaasaqarniarnerup iluani ingerlanneqarsinnaaniassammat.

Utoqqarnut tunngassuteqartuni aaqqissuusseqqinnissamut sulissuteqarnissaq tamarmiusoq isigalugu ilimagineqarpoq isumaginnittoqarnikkut aningaasaqarnikkullu utoqqalinersiaqarnermi aaqqiissuteqarneq immiut napatissinnaassasoq, aammattaaq aningaasaqarnerup pitsaaneruserusumik qajannaallisarnissaanut ilapittuutaassasoq.

Nalunaarsuut. 1. januar 2016-mi utoqqalinersiat aaqqissuuteqqinnerisigut kingunerisassai tamarmiusut

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
					-mill.kr.-				
Aaqqissuussineq	380,5	388,3	393,8	400,5	409,5	468,4	537,6	588,2	583,8

maannamut atuuttoq									
Nutaamik ilusiliineq	20,4	19,8	19,0	19,2	19,6	19,8	23,0	26,1	26,8
<u>Utoqqalinersiaqalersinn.</u>									
<u>ukiut qaff.</u>	<u>0,0</u>	<u>-16,3</u>	<u>-31,5</u>	<u>-33,3</u>	<u>-36,7</u>	<u>-112,6</u>	<u>-125,1</u>	<u>-114,3</u>	<u>-91,7</u>
Tamakkiisumik kinguner.	20,4	3,5	-12,6	-14,0	-17,1	-92,8	-102,1	-88,3	-64,9
<u>Utoqqalinersianut aningaasart.</u>	<u>400,9</u>	<u>391,7</u>	<u>381,2</u>	<u>386,5</u>	<u>392,3</u>	<u>375,5</u>	<u>435,5</u>	<u>499,9</u>	<u>519,0</u>

Isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut utoqqalinersianut naatsorsuinermit toqqammavittut atulersinneqarneratigut 4-6 millionit koruunit akornanni sipaaruteqarnissamut ilapittuutaassaaq. Tamanna sipaarutaasussaq qulaani nalunaarsuummi ilanngunneqanngilaq.

Innuttaasut nammineerlutik sipaagaqarnerisa annertusineqarnissaanut suliaqarnissap pingaaruteqassusia, ilaatigut suliffeqarnikkut utoqqalinersiassanik katersisarnerit aqqutigalugit, assersuutigalugu suliffeqarnikkut utoqqalinersiassanik katersisarnerit pinngitsoorani akilersuisussaatitaalersitsinikkut ataani naatsorsuinermit ersersinneqarpoq, tamatumani annertunerusumik sipaaruteqarnerup sunniutai naatsorsorneqarlutik.

Nalunaarsuut.

Suliffeqarnikkut utoqqalinersianut mannakkut katersarineqartartut pitsaasumik sunniutigisinnaasanik missiliuineq, kiisalu suliffeqarnikkut utoqqalinersiaqarnerup qaffanneqarnerani il.il. sunniutigisinnaasat

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
	--- mio. kr. ---								
Annertunerusumik katersat katill. sunniutaat	29,61	37,95	45,54	54,98	66,34	104,23	158,83	295,09	422,62

Naqissuserneqassaaq qulaani naatsorsuinerit misiligutaasumik suliaammata tutsuiginassusaat tamakkiisuunngimmata, nalunaarsuutilli takutippaa nammineerluni utoqqalinersiassanut katersinerup annertusinerata Nunatta karsianut annertuumik sunniuteqarsinnaasoq. Naatsorsuinermit akileraarutitigut annertunerusumik isertinneqartussat ilanngunneqarput.

Sunniutissat allat

Soorlu qulaani taaneqartut katersat annertunerulersinneratigut pisortat aningaasaqarnerannut piffissaq ungasinnerusoq isigalugu malunnaateqarluartumik ikorfartuissapput, ilaatigut akileraarutitigut isertitat annertunerulerneratigut, ilaatigullu utoqqalinersiaqartut amerlanerusut namminneq sipaagaqarnermikkut isertitaqarnerulissapput, taamaalillunilu utoqqalinersiat appartinneqarsinnaalissallutik.

Aaqqissuusseqqinnermut ilanngullugu utoqqalinersiaqarsinnaanerup ukiunut 67-inut qaffanneqarnerata kingunerisaanik siusinaartumik pensionisiallit amerlatsiallakkumaarput, tassami 65/66-nik ukiullit nungullarsimallutik siusinaartumik pensionisiaqarnissamik qinnuteqarnissaat ilimagineqassammat. Tamanna siusinaartumik pensionisianut aningaasartuutunik kinguneqartussaassaaq. Tamatuma saniatigut akileraarutitigut isertitat annertusisinnaapput inuit sivisunerusumik sulisoqarnermiiginnarneranni isertitatigut pitsaanerulersitsissammata. Tamatumali qanoq annertutiginissaa ersarinnerusumik eqqoriarneqarsinnaanngilaq.

Utoqqalinersiaqarsinnaatitaasut taamaattorli ullumikkut utoqqalinersiaqanngitsut
Nunatta Naatsorsueqqissaartarfiata kisitsisaataani takuneqarsinnaavoq 2013-imi 65-inik sinnerlugilluunniit ukiulinnik 536-inik inoqartoq utoqqalinersiaqarsinnaatitaagaluarlutik utoqqalinersiaqanngitsunik. Utoqqalinersianik taakkununga aningaasartuutit naatsorsorneqarput ukiumut 18,2 mio. kr.-iussasut. Inuit pineqartut ullumikkut tigusineq ajortut aaqqissuusseqqinnerup kingornatigut tamarmik utoqqalinersiaqarniarlutik qinnuteqaateqarnissaat naatsorsuutigineqartuuppata aningaasaqarnikkut naatsorsuinerit tunngaveqarput. Taakku pineqartut utoqqalinersiaqarnissamik qinnuteqarnissaat nalorninartorujussuuvoq, taamattaarlu amerlassusaat aamma nalorninartoqarluni. Taamaattumik taakkununga annertunerusumik aningaasartuuteqarnissamik naatsorsuineq annertuumik nalorninaateqarpoq, utoqqalinersianullu aningaasartuutit katinnerini naliliinerit annertuumik qaangiisoqarsimasinnaanera ilimagineqarsinnaavoq.

Kommunit nunattalu karsiata akornanni aningaasaliisarnermi agguataarisarneq
Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni agguaasseriaatsip allanngortinneqarnissaa siunniunneqanngilaq. Utoqqalinersianut aningaasartuutit ullumikkut nunatta karsianit 90 pct.-ii kommuninillu 10-pct.ii agguataarneqarput.

Nalimmassaariaaseq
Utoqqalinersiat siunissami ingerlaavartumik akinik nalimmassaanermi nalunaarsuutit atorlugit nalimmassarneqartalissapput maannamut atuuttoq atuisunut akigitinneqartut 3 pct.-iinik nalimmassaasarneq taarsiullugu. Allanguuteqarnerup malitsigissavaa utoqqalinersiat akileraarutitigut akitsuusiisarnermilu allannguuteqartillugu sunnerneqartarneri annikinnerulissammata.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermi akiliut atorunnaassaaq
Nunatta naatsorsueqqissaartarfiata kisitsisaataani takuneqarsinnaavoq angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermit akiliutit 175.000 kr.-nit (2012) missaanni kommuninit isertitarineqartartoq. Taamaattumik angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnermut akiliisarnerup atorunnaanera aningaasaqarnikkut annertunerusumik sunniuteqarnaviangitsoq nalilerneqarpoq.

4. Inuussutissarsiornermi aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat

Inatsisissatut siunnersuut inuussutissarsiornermi aningaasaqarnikkut pitsaasumik kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, sulisartoqarnermiiginnarsinnaanerup kajungernerulerenerata, innuttaasullu akornanni utoqqalinersianik pisinnaatitaasut inuussutissarsiornermi sulisinnaanerisa attatiinnarnissaat sulilersitsissinnaanissaallu ajornannginnerulertussatut naatsorsuutigineqarmat.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuiaqatigiillu peqqissusaannut kingunerisassat

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu tunngasunut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunerisassat

Inatsisissatut siunnersuut sulisinnaasut akornanni utoqqalinissamut ileqqaagaqarnissamut pitsaanerusequmik kajuminnerulilersitsinissamut pilersitsinissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaaliornikkut namminerisamik utoqqalinersiassanut katersinissaq qulakkeerneqarsinnaammat. Utoqqalinersiassanut katersat pisortanit toqqammaviusumik utoqqalinersiat ilanngukkaanni sulisinnaagallarnermi isertitaqarnermut naleqquttumik sanilliussisoqarsinnaalissammat. Assigisaanillu inatsisissatut siunnersuut utoqqalinersialinni piumasuni pisinnaasunilu sivisunerusequmik sulisartoqarnermiiginnarnissaannut kajungernerulersitsissaaq.

Aaqqissuusseqqinneq tamaat isigalugu utoqqalinersialinnut aningaasaqarnikkut pitsaasumik kinguneqassaaq. Utoqqalinersialinnit 3.723-init (utoqqalinersiallit 2013-imi utoqqalinersiaqarsimasunit) taamaallaat 83-it aningaasaqarnikkut ajorseriaateqalaarsinnaasut naatsorsuutigineqarpoq.

Utoqqalinersiallit kisimiittut

Utoqqalinersiallit kisimiittut utoqqalinersiaqarnermi avataatigut allanik isertitaqanngitsut inatsisissatut siunnersuummi sunnerneqassanngillat. Toqqammaviusumik aningaasartat 129.800 kr.-iusut (2013-imi kisitsisit) taarsiullugit toqqammaviusumik utoqqalinersiat 58.000 kr.-nit utoqqalinersiamullu tapeq 72.000 kr.-niusoq utoqqalinersiaqartup pisassavaa, tassa katillugit siornatigut pisartakkat assingi.

Utoqqalinersialik kisimiittoq	Utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussineq atuuttoq	Utoqqalinersiaqarnermut aaqqissuussinermut nutaamut siunnersuut
Toqqammavius. utoqq. annerpaaffia	Naagga	58.000 kr
Utoqqalinersiamut tapeq annerpaaq	Naagga	72.000 kr
Utoqqalinersiat katill. annerpaaffissaa	130.000 kr.	130.000 kr.

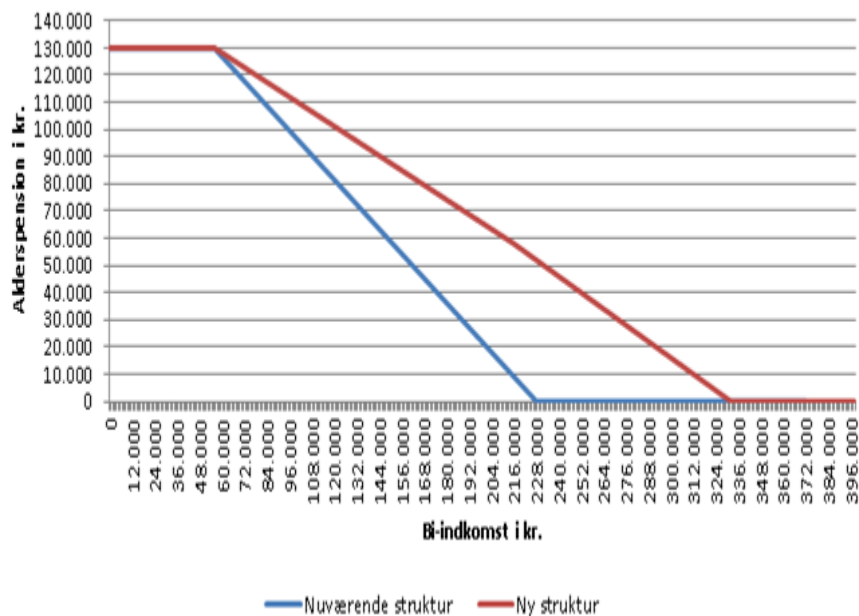
Saniatigut nammineq isertitaqarnermi annikilliliineq	Utoqqalinersiat tamakkiisut 56.000 kr. – 228.000 kr.	Toqqammaviusumik utoqqalinersiat 216.000 kr. – 332.000 kr. Utoqqalinersianut tapeq 56.000 kr. – 216.000 kr.
Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut nammineq akiliut	Aap	Naagga
Utoqqalinersiuteqarsinnaanermut ukiut	65	2017-imi 66-inik 2021-imi 67-inik

Aaqqissuusseqqinnerup kingunerissavaa utoqqalinersiassanut katersisarnernit iluanaarutit aamma suliffeqaraanni isertitat qaffannissaat. Tamanna pissuteqarpoq utoqqalinersianut tapiliussanut annikilliliinermi procenti 45 pct.-inut appartinneqarmat, toqqammaviusumillu utoqqalinersianut 50 pct.-inut, maannamut utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussinermi atuuttumi annikilliliinermi procentiutinneqartumi 70 pct. qaangerneqartaraluarpoq.

Utoqqalinersialimmut kisimiittumut saniatigut isertitaqanngitsumut allannguummit sunnerneqassanngilaq. Annikillileeriaatsip nalimanagerup kingunerissava utoqqalinersiat aatsaat atorunnaarsinneqassasut saniatigut 332.000 kr.-inik (kisitsisit 2013-imeersut) tikippagit. Annikillileeriaatsip nalimanagerup kingunerissava utoqqalinersiallip inuutissarsiornermi peqataanerminit aamma nammineq utoqqalinersiassaminut katersinermini qaffasinnerusumik iluanaaruteqartarnissaa.

Takussutissaq. Utoqqalinersiaqarnermi maannamut aaqqissuussineq aaqqissuussinermit nutaamut sanilliullugu.

(Takussutissami: Utoqqalinersiat koruuninngorlugit)

(Saniatigut isertitat koruuninngorlugit: Tungujortoq = maannamut aaqqissuussineq / aappaluttoq: aaqqissuussineq nutaaq)

Soorlu takussutissami takutinneqartoq kisimiittuusut saniatigut isertitaqartut pitsaanerusumik atugassaqaalissapput. Kisimiittuusut utoqqalinissamut ileqqaaruteqarnissamik kajuminnerulernerannik aamma sivisunerusumik sulisoqarnermiinnarnissaannik inatsisissatut siunnersuutip nassatarissavaa.

Utoqqalinersiallit aappaqartut

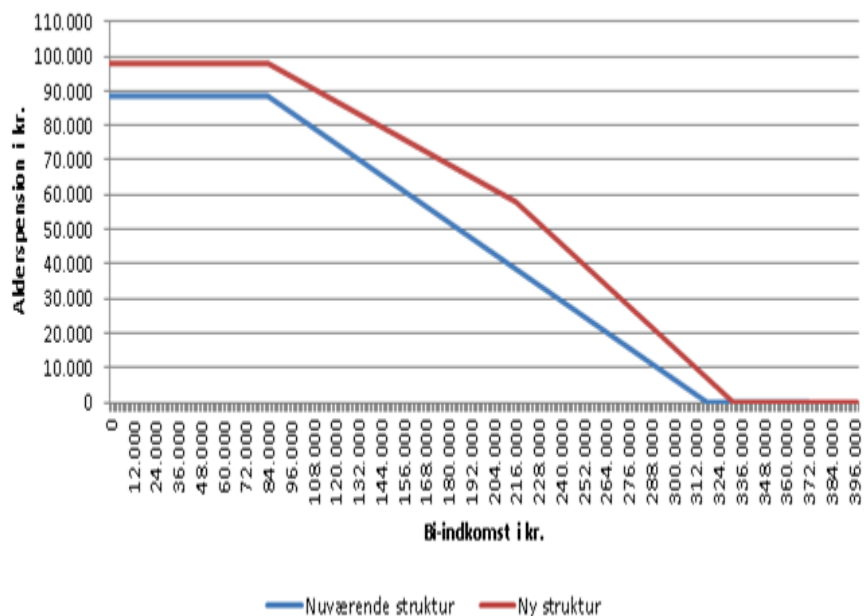
Utoqqalinersiallit utoqqalinersiaqartumik aappaqartut utoqqalinersiat saniatigut isertitaqanngitsut pisartakkaminni annikinnerusumik qaffaateqassapput. Toqqammaviusumik utoqqalinersiat taamaallaat nammineq isertitanit sunnuteqassapput taamaalillunilu aapparisaq isertitaanit attuumassuteqassanatik.

Utoqqalinersialik utoqqalinersialimmik aappaqartoq	Maannamut utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussineq	Utoqqalinersiaqarnermi aaqqissuussineq nutaaq
Toqqamm. utoqqalinersiat qaffasinnerpaaffiat	Naagga	58.000 kr
Utoqqalinersianut tapeq qaffasinnerpaaq	Naagga	40.000 kr
Utoqqalinersiat qaffasinnerpaaffissaa	90.000 kr	98.000 kr.
Nammineq saniatigut isertitanit annikillilineq	Utoqqalinersiat tamakkerlugit 84.000 – 318.000 kr.	Toqqammaviusumik utoqqalinersiat 216.000 kr. – 332.000 kr. Utoqqalinersianut tapeq 83.000 kr. – 216.000 kr.
Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut nammineq akiliineq	Aap	Naagga
Utoqqalinersiaqarsinnaanermi ukiorititat	65	2017-imi 66-it 2021-imi 67-it

Utoqqalinersiaqartut aappariittut kisimiillutik utoqqalinersiaqartutuulli utoqqalinersiassanut katersinerminni suliffeqarunillu isertitaminnit annertunerusumik iluanaaruteqartassapput, utoqqalinersianut tapiliutinut annikilliliinermi procenti 30 pct.-inut appassammat, siornatigut 53 pct.-iusimagaluartoq.

Takussutissaq. Utoqqalinersiaqartut aappariittut maannamut aaqqissuussineq, aaqqissuussinermut nutaamut sanilliullugu

(Takussutissami: Utoqqalinersiat koruuninngorlugit)

(Saniatigut isertitat koruuninngorlugit: Tungujortoq = maannamut aaqquissuussineq / aappaluttoq: aaqquissuussineq nutaaq)

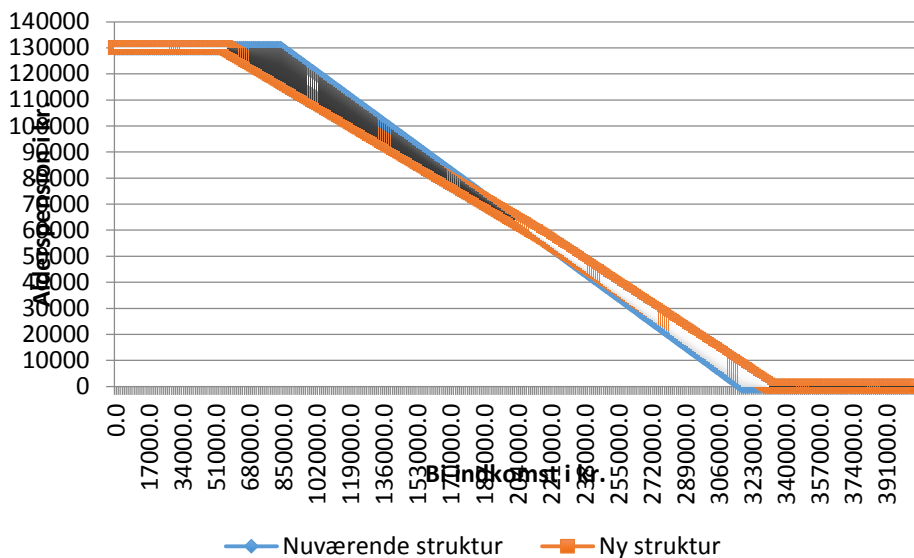
Utoqqalinersialik siusinaartumik pensionisialimmik aappaqartumut utoqqalinersialinnut aappariittunut kingunerisassat assigeeqqissaangajattuussapput.

Allat, ilaatigut utoqqalinersiallit arlaatigut allanik pisartagassanik pisinnaatitaanngitsumik aappaqartut

Inuit allat, ilaatigut utoqqalinersiallit aappaqartut, maannamut malittarisassanut atuuttunut assingusumik atugassaqqartinneqassapput. Tamanna pissuteqarpoq utoqqalinersiallit utoqqalinersianut tapinut utoqqalinersiaqartunut kisimiittunut annertussuseqartumik pisinnaatitaassammata, utoqqalinersiallip isertitai aamma aapparisaq isertitai katillugit 200.000 kr.-nit ataanneqarsimappata. Taamaalilluni inuit allat utoqqalinersiaqartunut naligiinnerusumik inissisimaffeqassalissapput.

Takussutissaq. Allat

(Takussutissami: Utoqqalinersiat koruuninngorlugit)

(Tungujortoq = maannamut aaqqissuussineq / aappaluttoq; aaqqissuussineq nutaaq)

Taamaattoq aappariit namminneq isertitaqanngitsut aapparisaq isertitai apequtaatinnagit kisimiittunut utoqqalinersiassanut qaffasinnerpaasut 50 pct.-iinut pisinnaatitaanermut malittarisassaq atorunnaassaaq. Taamaalilluni arlaqartut annikinnerusumik isertitamikkut annaasaqassapput, taamaattorli utoqqalinersialinnut qaffasissumik saniatigut isertitaqartunut tamanna annertunerusumik atuutissaaq, tassa aningaasaqarnikkut sanngiinnerpaatut inissisimasut pinnagit. Malitsigisaanik utoqqalinersialinnut allanut naligiisinneqalissapput.

7. Kingunerisassat allat pingaarutilit

Siunnersuut allanik pingaarutilinnik kinguneqarnissaa ilimagineqanngilaq.

8. Pisortanut aamma kattuffinnut il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut ulloq maajip 20-aniit juunip 24-ata 2015 tungaanut ukununnga tusarniaaffigineqarpoq:

KANUNUPE, NIISIP, NUSUKA, KANUKOKA, SIK, Sulisitsisut, AK, IMAK, ILIK, PIP, ASG, PPK, KNAPK, KNIPK, BDO, Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, Dansk Institut for Menneskerettigheder (Dansk Inuit Pisinnaatitaaffiit Institutia), Utoqqaat peqatigiiffiat, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, MIO, IPIS, Inooqat, Namminersorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfiit tamarmik, kommunillu tamarmik.

Ukua tusarniaanermut akissuteqaateqarput:

Inooqat, SIK, Sulisitsisut, Institut for Menneskerettigheder (Dansk Inuit Pisinnaatitaaffiit Institutia), MIO, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, BDO, Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, IMAK, NIISIP, ASG, PPK, KANUKOKA, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Pinngortitamut, Avatangisut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik, Qaasuitsup Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia.

Ukualu oqaaseqaateqarsimangillat:

Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik, Institut for Menneskerettigheder, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik.

Tulliuttuni Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut tusarniaanermi akissutit pingaarnersiorlugit eqqartorneqassapput. Tusarniaanermi akissutit tiguneqartut aaqqissuullugit issuarneqarput, Naalakkersuisoqarfiullu akissutai naqinernik uingasunik allanneqartassapput.

Nalinginngaasumik oqaaseqaatit:

Tusarniaanermi akissutigineqartuni pissutsit marluk uteqqianneqarput. Pisariinnerussammat taakku aallarniutigalugit suliarineqarput.

Utoqqalinersiaqalernermi ukiorititaasut allangortinneqarneri:

Tusarniaanermi akissuteqaatini arlalinni takuneqarsinnaavoq utoqqalinersiaqalernermi ukiorititaasut 2017-imi 65-iniit 66-inut ukioqalernermit allangortinneqarnissaat siusippallaarineqartoq. Tamatuma saniatigut arlalinnit oqaatigineqarpoq inatsisissatut siunnersuut januaarip aallaqqaataani 2016 atuulilersinneqassappat utoqqalinersiallit allaffissornikkut misissorneqarnissaat kommunitut annertuumik unammillernartoqassasoq.

Utoqqalinersiaqarnermi ukiorititaasoq siunnersuutigineqarpoq qaffanneqassasoq inuit 65-iliinermikkut utoqqalinersianut pisinnaatitaasussat amerliartorneri ilutigalugit aningaasartuutit qaffakkiartorneri pakkersimaarniarlugit. Tamanna pissutigalugu inatsisip atuutilerfissaa januaarip aallaqqaataanut 2016-imut aalajangiunneqarpoq.

Saniatigut tapit atuutiinnassapput:

Siunnersuummi aallaqqaammut isumaliutigineqaralarpoq saniatigut tapit atorunnaarsinneqarnissaat. Tusarniaanermi akissuteqaatini arlalinni takuneqarsinnaavoq saniatigut tapit atorunnaarsinneqassappata allaffissornikkut sullissineq annertuumik qaffattussaananik kinguneqassasoq. Saniatigut tapit atorunnaassappata kingunerisinnaavaa sullissisut qaammatikkaartumik tapinik qinnuteqaatinik suliarinnittartussaananer. Saniatigut tapit utoqqalinersianut ingerlaavartumik tapiutaammata allaffissornikkut sullissisunut nanertuutaannginnerujussuupput.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput. Inatsisissatut siunnersuut ima nalimmassarneqassaaq saniatigut tapit tunniunneqarsinnaanerit periarfissaq attatiinnarneqarluni.

Tullittuni inatsisissatut siunnersuummut ukua oqaaseqaateqarput:

Inooqat

Inooqat allappoq §§ 16, imm. 3 aamma 17, imm. 5 peerneqartariaqartut, innarluutillit tapilius-sanut pisinnaatitaaffii pineqartup utoqqalinersianut ikaarsaartussaanera ikaasaartussaannigineraluunniit apeqqutaatinneqassanngimmat.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, kisianni inatsisissatut siunnersuummut nalimmasaateqanngitsumik, innarluutillit pillugit inatsimmi tamanna ilaatinneqartariaqarmat.

BDO

BDO apeqquteqaateqarpoq qallunaaq Kalaallit Nunaannut nuussinnaanersoq Qallunaat Nunaanni utoqqalinersiani (tassa folkepensionini) attatiinnarlugu, peqatigitillugulu Kalaallit Nunaanni utoqqalinersianik pisinnaatitaalluni.

Qallunaat Nunaanni utoqqalinersianik pisartagaqarneq qallunaat malittarisassaata naapertorlugit ingerlanneqartarpoq. Kalaallit Nunaanni utoqqalinersianik pisartagaqarnissamik nalinginnaasumik piumasaqaatit inatsisip kapitali 1 aamma 2-mi takuneqarsinnaapput.

BDO siunnersuuteqarpoq oqariaaseq isertitat maanna atuuttut ima taarserneqassasoq, isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaattissat ilanngunnagit.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, inatsisissatullu siunnersuut tamanna naapertorlugulu nalimmassarneqarluni.

BDO siunnersuuteqarpoq kommunip nakkutiginittussaatitaanera ilitsersuummi ersarisarneqassasoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, ilitsersuummilu naalakkersuisoqarfimmit suliari-neqartussami erseqqissaassutigineqarumaarpoq.

BDO aperivoq utoqqalinersiaqarnerup kinguartinneqarsinnaaneranik (opsat pension, tassa suligallaqqaarnermi utoqqalinersiassat kinguartillugit, kingusinnerusukkullu utoqqalinersiat qaffaassummik tapeqartinneqartumik pisartagarineqalerlutik) soorlu tamanna Qallunaat Nunaannut atorneqartutut periarfissaqarsinnaaneq eqqarsaataasimanersoq.

Utoqqalinersiaqarnerup kinguartinneqarsinnaanera eqqaasaatersuutigineqarnikuvoq, inatsisissatulli siunnersuummi inaarutaasumi ilanngunneqarani utoqqalinersiaqarnermi inatsit ajornaatsoq paasiuminartorlu kissaateqarneq pissutigalugu.

SIK

SIK allappoq utoqqalinersianut tapeq kr. 100.000-inut, aappariinnullu tapeq kr. 68.000-inut qaffanneqartariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Aaqqissuusseqqinnerup aningaasaqarnikkut napasinnaanera eqqarsaatigalugu aningaasaqarnikkut sinaakktissat iluanni siunnersuutigineqartutut qaffaasoqarsinnaanngilaq.

SIK allappoq soraarnerussutisiaqarfimmiit SISA-miit pisartakkat isertitatut nalinginnaasutut akileraarutaasassanngitsut.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Utoqqalinersiat aamma utoqqalinersiat Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutitaat naapertorlugu pisartagarineqartut isertitani akileraarutaasussat naatsorsorneqarnerini taamaallat ilaatinneqartassanngillat.

SIK allappoq utoqqalinersiat kinguartinneqarsinnaanerinit malittarisassiortoqartariaqartoq.

Utoqqalinersiaqarnerup kinguartinneqarsinnaanera eqqaasaatersuutigineqarnikuvoq, inatsisissatulli siunnersuummi inaarutaasumi ilanngunneqarani utoqqalinersiaqarnermi inatsimmik ajornaatsumik paasiuminartumillu kissaateqarneq pissutigalugu.

SIK allappoq inatsisissatut siunnersuutip § 25-imi utoqqalinersianiit akilersuisitsisoqarsinnaanera pillugu inunnut utoqqalinersiat saniatigut allamik isertitaqanngitsunut eqquinerlussinnaasoq. SIK naggataatigut allappoq utoqqalinersiat aningaasartaat tapiliussallu eqqartuussisarnernut inatsimmi § 608-mi illersugaasut.

Siunnersuutikkut pisortanut akiligassaqartoqartillugu akiliisitsisoqarsinnaanera eqqunneqarusuppoq. Inatsimmut oqaaseqaatini takuneqarsinnaavoq akilersuisitsinissamik aalajangiisoqartillugu imaluunniit pinngitsaaliissutaasumik akiliisitsisoqartillugu ilaatigut Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnernut inatsimmi trangsbeneficiet (tassa pissaaleqilersinnaanermut tunngasusseqartumut, isumaqartinneqartoq pisariaqartumik angerlarsimaffiup attatinarneqarsinnaaneranut aamma inuuniarnermut akuerineqarsinnaasumik inissisimasoqartariaqarneranik) pillugu aalajangersakkat alaatsinaallugit akilersuisitsiniarnerit pisinnaassasut. Tassa pisuni ataasiakkaani immikkut nalilersuisoqartassaaq utoqqalinersialik utoqqalinersiani tunniunneqartartussani qanoq atsigisumik annikillisaaffigineqarsinnaanersoq.

SIK allappoq utoqqaat atugarisaannik pitsanngorsaassagaanni ineqarnermut tapiissuteqartarnermut (boligsikringimut) inatsimmi allannguuteqartoqarnissaa pisariaqartoq, SIK-p isumaa malillugu ineqarnermut tapiissuteqartarnermut inatsimmi kiassarnermut tapiissuteqartoqarsinnaaneranik periarfissaqartariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Ineqarnermut tapiissuteqartarneq pillugu inatsit malillugu taamaallaat ineqarnermut akiliisarnermut tapiisoqarsinnaavoq, atuneq ilaatinneqanngimmat. Ineqarnermut tapiissutinik inatsiseqarnikkut allannguuteqartoqassappat ineqarnermut tapiissuteqartarneq pillugu inatsimmi allannguisoqartariaqassaaq.

Naggataatigut SIK allappoq ilanngaatit kr. 56.000 aamma kr. 83.000 kisimiittunut aamma aappaqartunut qaffanneqartariaqartut. Tamanna pisariaqarpoq SISA-miit pensionitut tunniunneqartartut kr. 56.000 aamma kr. 83.000-ummata.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Ilangaatissatut annertussuseq inatsisinit atuuttunit ingerlatitseqqiineruvoq inatsiseqarnerullu allanngortinneqarnissaannik anguniagaqartoqanngilaq.

Sulisitsisut

Sulisitsisut allapput aningaasaqarnikkut kingunerisassani naatsorsuinerit paasisinnaanagit. Sulisitsisut kajumissaarutigaat tamakku uppernaasersorneqaqqaarlugit inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqassasoq.

Aningaasaqarnikkut kingunerisassatut naatsorsuinerit inatsisissatut siunnersuutip nalinginnaasumik oqaaseqaatini takuneqarsinnaapput, oqaaseqaatinilu nalinginnaasuni allassimavoq aningaasartuutit agguataarneri inatsisip atulersinneqarneraniit siunissami qanoq ingerlasansut.

MIO

MIO-p apeqquaqaatigivaa inunnu 18-inik ukioqalersimanningsunut immikkut najoqqutassaqaartoqarnerisoq.

Aningaasatigut tapiissutit isumaginninnikkut malittarisassat assigiinngitsut naapertorlugit tunniunneqarsinnaapput. Ilaatigullu meeqqanut tapit aamma meeqqanut akilersuutit pillugit inatsimmi maanna atuuttumi inatsimmi piumasarisassat naammassineqarsimappata aningaasatigut ikiorsiisoqarsinnaavoq.

MIO siunnersuuteqarpoq inatsisissamut siunnersuummut oqaaseqaatini allannguuteqartoqassasoq imaalillugu siunissami oqaaseqaatini nalinginnaasuni immikkoortortaqartalissasoq ”Meqqaanut inuusuttunullu kingunerisinnaasat”-nik taaneqartumik.

Inatsisissatut siunnersuutip ilusilerneqarnerani Namminersorlutik Oqartussat inatsisiliornermi najoqqutassat malinneqarput, taakkunanilu inatsisissatut siunnersuutit ilusilerneqarnissaannut piunasaqaatinik aalajangersimasunik aalajangersagaqarpoq.

PPK

PPK aallarniutigalugu allagaqarpoq atuutilerfissaq januaarip aallaqqaataani 2016 nunami tamarmi utoqqalinersiaqartuni suliassat tamaasa misissussallugit suliassallu tamaasa naatsorsoqqinnissaannut il.il. piffissaq sivikitsuararsuusoq.

Matumani oqaaseqaatit aallarniutaannut innersuussisoqarpoq.

PPK apeqquteqaateqarpoq inatsisissatut siunnersuummi § 1 malillugu siusinnerusukkut utoqqalinersiaqalersinnaanissamut piumasaqaatit suut aalajangiisuususaanersut.

Ukiut 35-t sulereernerup kingorna nungullarsimasutut naatsorsuunneqarsinnaaneq pillugu ilitersuummi naalackersuisoqarfimmit suliarineqartussami ersarinnerusumik itilisar-neqarumaarpoq. § 1, imm. 4 naapertorlugu utoqqalinersiaqalernermi ukiorititaasut kinguartinneqarnissaannut Naalackersuisut malittarisassanik ersarinnerusunik aalajangersaanissaminnut piginnaatitaapput.

PPK kissateqarpoq oqariaatsimi isertitat maanna attuuttut pillugit ersarinnerusumik nassui-aasoqassasoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, oqariaaserlu isertitat maanna atuuttut inatsimmi aamma oqaaseqaatini tamanna naapertorlugu ersarissarneqarpoq.

PPK apeqquteqaateqarpoq inunnik Thailand-imiutut aamma Filippinerisut tunuliaquteqartunik utoqqalinersiaqartitsisoqarsinnaanersoq.

Utoqqalinersiaqalernissamut tunngaviusumik piumasaqaatit § 2-mi takuneqarsinnaapput. § 2-mi allaqqavoq inunnut danskisut innuttaassuseqartunut, Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaasunut imaluunniit utoqqalinersiaqalernissamik qinnuteqarnerup siuliani minnerpaamik ukiuni pingasuni Kallaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarsimasunut utoqqalinersianik pisartagaqartitsisoqarsinnaasoq.

Taakkua saniatigut PPK arlalinnik eqqarsaatersuuteqarpoq utoqqalinersiat angissusaat pillugit aammalu aningaasaqarnikkut naammattusaarsinnaaneq pillugu imaqartunik. Taakkuali inatsisip imarisaanut naleqqiunneqanngimmata tusarniaanermi akissutinut ilanngunneqanngillat.

ASG

ASG annikilliliinernut appartitsisarnernut amerlanerusunik kissaateqarpoq, utoqqalinersiat procentinngorlugit annikillissarnissaat siunnersuutigineqartumiit annikinnerusunngortillugit.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqanngillat. Inatsisissatut siunnersuutikkut inatsit maannamut atuuttumut sanilliullugu pisariillisaanissaq ajornaallisaanissarlu kissaatigineqarmat.

Inatsisissatut siunnersuutip § 24, imm. 2-3 pillugu ASG allappoq inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaanngitsoq utoqqalinersialik maqaasineqartoq tammarsimanersoq imaluunniit utersimanersoq nakkutilliisussaataasut qanoq ilillutik misissorsinnaaneraat, taamattaq aamma ASG allappoq aappaqartoqartillugu aappaasumik maqaasisoqartoqartillugu aap-

paasup nalunaartussaataaneramik ersarissumik allassimasoqanngitsoq aammalu utoqqaliner-sianik utertitsinissamik piumasaqaateqartoqarsinnaanermik pilertoqarsinnaanersoq kommunip nammineerluni utoqqalinersiaqartoq tammarsimasutut nalunaarsimanngippagu.

Inatsisissatut siunnersuutip § 24 malitsigaa utoqqalinersialik maqaasineqartutut nalun-narutigineqarpat utoqqalinersiutit unitsinneqassasut. Kommunini aqutsisoqarfii pi-sussaaffeqarput innuttaasut isumaginninnikkut ikiorsiissutisisartunik ingerlaavartumik pis-innaatitaaffeqarnerisut misissugarissallugu. Uterteqqusineramik piumasaqarneq atorneqassaaq innuttaasooq utoqqalinersianut pisinnaatitaaneq qaangerlugu pissarsisar-simappat. Taanna aalajangersagaq isumaginninnermik ingerlatsiviup utoqqalinersianik uni-tsisisinnaaneranik tunngavoq.

Naggataatigut ASG allappoq § 24, imm. 4-mi qaammatini marlunnik piffissaliusaaq qaam-matinut pingasunut sivitsorneqartariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq, maannamut inatsiseqarnikkut atuutsinneqartoq allanngortinneqarnissaa anguniagaanngimmat.

NIISIP

NIISIP kajumissaarivoq qaqugukkut utoqqalinersiaqartoq aningaasaqarnikkut immikkut it-tumik ajornartorsiuteqartoqartarneranik aamma utoqqalinersiaqartoq aningaasaqarnikkut an-nertuumik ajornartorsiuteqartarneranik erseqqissaasoqassasoq.

Aningaasaqarnermut tapinik tunniussisarneq pillugu § 17, imm. 7 naapertorlugu nalunaarusiornikkut malittarisassanik ersarinnerusunik aalajangersaasoqarumaarpoq aammalu kommuninut ilitsersuusiortoqarumaarluni.

Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi

Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi aallarniutigalugu al-lagaqarput utoqqalinersiaqalernerne ukioritinneqartut 2017-imi 66-inut allanngortinneqarnis-saat siusippallaartoq. Kajumissaarutaavoq siusinnerpaamik tamanna pissasoq 2020-mi.

Utoqqalinersiaqalernerne ukioritinneqartut pillugit oqaaseqaatit aallarniutaanniittunut in-nersuussisoqarpoq.

Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi allapput utoqqalinersiallit illumik nammineq pigisallit ineqarnermut tapiissutisinnaannginneri (tassa boligsikring) pillu-git immikkut isiginiarneqartariaqartut.

Ineqarnermut tapiissutit ineqarnermut tapiissutit pillugit inatsiseqarneq naapertorlugu tunni-unnegartarput. Peqqussummi maanna atuuttumi § 1-ani allaqqavoq ineqarnermut tapiissutit Inatsisartut peqqusutaanni inissiani attartukkanut attuumassuteqartunut tunniunneqartartut.

Utoqqalinersiaqarneq pillugu inatsimmi ineqarnermut tapiissutinik kikkut tiguisassanersut aalajangersaavigineqarsinnaangilaq.

IMAK

IMAK allappoq utoqqalinersiaqalernerme ukioritinneqartut allannortinnerisa kingunerissagaa atorfillip 65-inik ukioqalerluni qaammatip naanerani soraarsitsisarneq pillugu tjenes-temandeqarnermut inatsimmi aalajangersagaq allannortinneqartariaqartoq utoqqalinersiaqarneq pillugu inatsit akuersissutigineqartinnagu.

Inatsisissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq utoqqalinersiat pillugit taamaallaat allannortiterinissaq. Maannakkumut tjenestemandeqarneq pillugu allannortitsinissaq eqqarsaatigineqanngilaq. Tusarniaanermut akissut utoqqalinersiaqarnerup aaqqissuuteqqineqarnerani suliami nangitsinermi immikkut attuumassuteqartutut isiginiarneqarumaarpoq.

IMAK allappoq § 1, imm. 3-mi 2015-iunani 2025-mik allaqqassasoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq inatsisinullu oqaaseqaatit tamanna naapertorlugu naqqinneqassallutik.

IMAK allappoq § 9, imm. 2-mut oqaaseqaatini allassimasoq ”isertitat akileraarutaasussat” tamannalu kukkunerusutut oqaatigalugu.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq inatsisinullu oqaaseqaatit tamanna naapertorlugu naqqinneqassallutik.

IMAK allappoq oqariaaseq isertitat maanna atuuttut ersarissarneqartariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, isertitat maanna atuuttut nassuiarneqarnera tamanna naapertorlugu naqqinneqarluni.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik kajumissaarivoq inatsit 1. januar 2016 atuutilersinneqarnani kingusinnerusukkulli aatsaat atuutilersinneqassasoq.

Atuutilersinneqarnissamut piffissaritat pillugit oqaaseqaatigineqartuni aallarniutaasunut innersuussisoqarpoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allappoq saniatigut tapit atorunnaarnerisigut Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik annertunerusumik suliasaqalissasoq innuttaasut amerlanerusut naammagittaalliuuteqarnissaat ilimagineqarsinnaammat. Saniatigut tapit peerneqarpata ilimagineqarsinnaalluarpoq utoqqalinersiallit amerlanerusut aningaasaqarnikkut pissakilliulersarnerinik kinguneqassasoq. Saniatigut tapit peerneqarpata utoqqalinersiallit as-

sigiimmik sullinneqartarunnaarsinnaanerit peratarsinnaavoq, aamma assigiinngiaartumik tigorianaannarnik aningaasaateqartalermissaat peratarsinnaalluni. Ilutigalugulu kommunini sullissisuni utoqqalinersiallit utikattumik tapiutissanik qinnuteqaateqartarnissaat ilutigalugu annertunerusumik allaffissortoqalissaaq. Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik naliliivoq kommunini ingerlatsiveqarfinni sullissisut allaffissornikkut suliaqarnerat sivitsussasoq sullissisut saniatigut tapinik pisartagaqartitsisinnaanermik periarfissaarunnerup kingunerisaanik.

Saniatigut tapit pillugit oqaaseqaatinut aallarniutaasunut innersuussisoqarpoq.

Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allappoq pisortanut akiligassaartoqartillugu utoqqalinersianit akiliisitsisoqarsinnaanermi akiligassat suut pineqarnerisut nassuiarneqarnissaannik pisariaqartitsisoqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, ilitsersuullu attuumassuteqartoq suliarineqarnerani isiginiarneqarluni ilanngunneqarumaarpoq.

§ 9, imm. 2 pillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allappoq tassunga oqaaseqaatigineqartumi akileraarutaasussatut allassimanera kukkusumik tunngaveqassasoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, inatsisinullu oqaaseqaatit tamanna naapertorlugu nalimmassarneqarlutik.

§ 18 pillugu Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik allappoq angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnek utoqqalinersiaqarnek pillugu inatsit naapertorlugu aamma angerlarsimaffimmi ikiorteqartarnek pisortat ikiorsiissutaat pillugit peqqussut naapertorlugu qaqugukkut tunniunneqartarneri ersarissarneqartariaqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuummi § 18-imi allassimavoq akeqanngitsumik angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamut innersuussisoqartassasoq utoqqalinersialik nammineq angerlarsimaffiminiiginnarnissaanut piumasaqaataassappat.

KANUKOKA

KANUKOKA allappoq immikkut nungullarsimasut nassuiarneri ersarissartariaqartut.

Immikkut nungullarsimasut § 1, imm. 4 naapertorlugu nalunaarusiornikkut itilisarneqassaaq aammalu Naalakkeersuisoqarfimmit suliarineqartussami ilitsersuummi annertunerusumik nassuiarneqarumaarlutik.

KANUKOKA aningaasaqarnikkut annertunerusumik allannguuteqartoqarneratigut utoqqalinersiat nalimmassarneqartarnissaat isumaqatigaa, tamannali annertunerusumik nassuiarneqassasoq kissaatigalugu.

*Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq oqaaseqaatillu tamanna naapertorlugu nalimmassar-
neqarput.*

Innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapeq pillugu KANUKOKA allappoq inuit utoqqalinersiallit utoqqalinersiaqanngikkaluartulluunniit innarluutillit pisinnaatitaaffin-
nik naligiissumik inissinneqarnerini Namminersorlutik Oqartussanit kommunit taartisisari-
aqassasut. Peqqiilliuuteqarnermut tapermut tunngatillugu KANUKOKA allappoq utoqqalin-
ersiaqartoq napparsimatillugu sapigaqartilluguluunniit qanoq ilinikkut tapisiaqartitsineq
atorneqartassanersoq ersarissunik najoqqutassiuunneqartariaqartoq.

*Inatsisissatut siunnersuutip § 16, imm. 3 naapertorlugu innarluuteqarnermut aamma peqqiil-
liuuteqarnermut tapit pillugit ersarinnerusunik aalajangersaasoqarnissaanik tunngavissi-
isoqarpoq. Tapit qanoq atorneqarnissaannut ersarinnerusumik killilersuinissaq pillugu
nalunaarusiornissami ilitersuusiornissamilu suliaqarnermi ilanngunneqarumaarput.*

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq nalinginnaasumik kissaateqarpoq inatsisissatut siunnersuut
akuerineqassappat inatsit nutaaq pillugu pikkorissaasoqassasoq aamma inatsisissatut siunner-
suut ilitersuummi peqqissaartumik paasiuminartumillu itilisarneqassasoq.

Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuuteqarpoq saniatigut tapit atuutiinnartinneqassasut
utoqqalinersiallit sanngiinnerpaat kommunip isumaa naapertorlugu saniatigut tapisiatigut ilaa-
tigut qulakkeerneqartarmata.

Saniatigut tapit pillugit oqaaseqaatini aallarniutaasunut innersuussisoqarpoq.

Siunnersuutip § 1, imm. 2-3 immikkut nungullarsimasut pillugit Kommuneqarfik Sermersooq
allappoq nalunaarusiornerup saniatigut ilitersuummi peqqissaartumik paasiuminartumillu
ilitersuusiortoqassasoq.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput ilitersuusiamilu ilanngunneqassapput.

§ 1, imm. 2 aamma 3 pillugu oqaaseqaatini 2015-ni 2025-mik taarserneqartariaqartoq kom-
muni allappoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq tamannalu naapertorlugu naqqiisoqarpoq.

Kommuni siunnersuuteqarpoq inatsisit §§ 2-mut aamma 19-mut oqaaseqaataanni
oqaaseqatigiit allangortinneqassasut imaalillugu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut
Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisunit taaserneqarluni.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput oqaaseqaatinilu Naalackersuisut allanneqarluni.

Isertitani annertunerusumik allannguuteqartoqartillugu utoqqalinersiat allannguuteqartar-nisaannut ilitsersuummik atuaruminartumik itisiliisoqarnissaa kommunip siunnersuutigaa.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq ilitsersuummilu naalackersuisoqarfimmit suliarineqartussami ersarissarneqassaaq.

§ 13, imm. 1 pillugu najugaqarnermut aamma pilersuisussaataitanermut piumasaqaatit pillugit nalunaarusiami aamma ilitsersuummi itilisarneqarnissaannik kommuni siunnersuuteqarpoq.

Oqaaseqaatit suliap inerlateqqinneqarnerani isiginiarneqassapput nalunaarummilu § 13, imm. 5 naapertorlugu suliarineqartussami aamma ilitsersuummi naalackersuisoqarfimmit suliarineqartussami ilanngunneqarumaarlutik.

§ 15, nr. 1 pillugu kommuni siunnersuuteqarpoq meeraq avaataanut inissinneqartillugu meeqqanut tapit atorunnaarsinneqartassanngitsut.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq, inatsisissatut siunnersuummi meeqqanut tapit ato-runnaarsinneqarnissaannut inatsisitigut inissisimanerup allanngortinneqarnissaa isumali-utigineqanngiummat.

Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuuteqarpoq utoqqalinersiat kingumoortumik tunniunne-qartarnissaannik. Tamanna pissuteqarpoq utertitseqqusisarnissat pingitsoorneqarsinnaaneran-
nik kissatigineqarmat innuttaasumut isumaginnittoqarfimmullu ingerlatsivimmut akorntaasin-
naanera pinngitsoorumallugu.

Inatsisissatut siunnersuummi tunniussisarnermut piffissaritinneqartut allannguuteqarnis-saannik siunniussisoqanngilaq. Taamaattumik siumoortumik tunniussisarneq tunngatillugu maannamut inatsisitigut inissisimaneq attatiinnarneqarpoq.

§ 31, imm. 2 pillugu Kommuneqarfik Sermersooq siunnersuuteqarpoq inatsisissatut siunnersuummi allaqqassasoq inatsisip atorunnaarsinneqarnerani aamma Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 27. juni 2007-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq tamannalu ilutigalugu inatsimmi naqqiissutigalugu allanneqarpoq.

Qeqqata Kommunია

Qeqqata Kommuniata kissaatigaa inatsisissatut siunnersuutip § 1-ia ersarissarneqassasoq. Kommuni allappoq taamatut iluseqartillugu kikkulluunniit nungullarsimasut 65-inik ukioqalernerminni 2017-ip tungaanut utoqqalinersiaqarnissamik qinnuteqarsinnaasut.

Maannamut oqaaseqatigiit atorneqartillugit piumasaqaataavoq pineqartoq ukiuni 35-ni timikkut imaluunniit tarnikkut sulerulussimanerup kingorna nungullarsimanissaa. Maluginiarneqarpoq imm. 4-mut tunngatillugu tamanna pillugu ersarinnerusunik aalajangersaasoqarnissaanik periarfissaqarmat taamattaaq tamatumunnga atuutsitsineq pillugu ilitersuummi naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartussami annertunerusunik ersarissarneqarumaartoq.

Qeqqata Kommunia allappoq inatsisissatut siunnersuummi § 12-imi aalajangersakkap kingunerissagaa utoqqalinersiaqartunit amerlanerusunit saaffiginninnerit pisalissasut ukiumoor-tumik nalimmassaanerit aamma aningaasaqarnikkut aammalu inuttut pissutsit allannguute-qarnerit pissutaallutik.

Peqqussut maannamut atuuttoq naapertorlugu § 10, imm. 2 malillugu utoqqalinersianik tunniussisarneq januaarip aallaqqaataat tamaasa nalimmassarneqartarpoq aammalu utoqqalinersiallip aningaasaqarnerani annertunerusunik ataavartumillu allanngortoqarnerani nalimmassaasoqartarluni.

Naggataatigut kommuni allappoq inatsit atuutilersinneqarpat utoqqarnut sullissisut pikkoris-sartinneqarnissaat pisariaqassasoq.

Qaasuitsup Kommunia

Qaaseqaatit nalinginnaasut

Qaasuitsup Kommunia annertuumik tusarniaanermut akissuteqarpoq. Tusarniaanermut akissuummi inatsisissatut siunnersuummut nalinginnaasumik oqaaseqaatit taamattaaq aalajangersakkat ataasiakkaat oqaaseqarfigineqarput. Taassuma saniatigut inatsisissatut siunnersuutip ulluinnarni atorinnaanut kommuni oqaaseqaateqarpoq inatsisissatullu siunnersuutip pisariil-lisarnissaanut atoruminarnerunissaanullu oqaaseqaateqarluni. -Inatsisissatut siunnersuut tamakku malillugit naqqissorniarsarineqarnikuuvoq.

Qaasuitsup Kommuniata aallaqqaasiullugu allappoq kommunip upperigaa inatsisissatut siunnersuut akuerineqarneraniit aatsaat atuutitineqalersinnaasoq qaammatit 6-12 qaangiuppata. Kommuni malillugu tamanna minnerunngitsumik ajornartorsiutit arlaqartut pissutigalugit, siullermik isertitat atuuttut qanoq naatsorsorneqartarnissaat suliarineqartariaqarmat tamannalu kommunini atorinssaa tulluarsarneqassalluni utoqqalinersiaqartut ataasiakkaarlugit naatsorso-neqarsinnaalersinnagit.

Qaasuitsup Kommuniata ajornartorsiutitut aamma takusinnaavaa nalunaarusiortoqartussaamat, ilitersuusiortoqartussaallunilu aamma pikkorissartitsisoqartussaalluni, tamakkulu pilersaarutigineqartutut akuersissutigineqarneraniit atuutilersinneqarfissaanut piffissaq sivi-kitsumut ataqatigiissinneqarnissaat ajornakusuussamat.

Taamaattumik Qaasuitsup Kommunian allappoq inatsisissatut siunnersuutip iluatsinnissaanut pissutsit arlaqartut apeqqutaassasut. Kommuni nalileruminaatsippaa inatsisissatut siunnersuut piviusumik atulersinneqarsinnaanersoq ingerlanneqarnissaalu pisinnaassanersoq.

Oqaaseqaatit aalajangersimasut

Inatsisissatut siunnersuutip § 1, imm. 2-3 pillugu Qaasuitsup Kommunian allappoq immikkut nungullarsimasut pillugit sulineq assigiissaartinneqalinngippat ileqqussaasunngortinneqalinngippallu kommunit annertuumik unammilligassaqalissasut. Pingaartumik ukiuni 35-inik pi-umasaqaat eqquutsinneqarnerisulit nalilersuinnissani uppersaatsissanik il.il. ujaasisarnissaq annertuumik nukinnik atuiffiusussaassaaq, missiliuissanilu suliarineqartussani kukkussuteqartoqarsinnaalluni.

Aaqqissuusseqqinnermi kissaatigineqarpoq maannamut utoqqalinersiaqarnermut inatsit atuuttoq pisariillisarneqassasooq ajornaallisarneqarlunilu. Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, taamaalillunilu inatsisissatut siunnersuutip qanoq atorneqarnissaa ilitersuummi naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartussami ersarissarneqarumaarpoq.

Oqariaaseq isertitat maanna atuutut pillugu Qaasuitsup Kommunian allappoq isertitat maanna atuutut naatsorsorneqarnerini atorneqarnerinilu kommunit akornanni, akileraartarnermut aqutsisoqarfik aamma naalakkersuisoqarfiit attuumassuteqartut suleqatigiinnerisigut aalajangersarneqartassasut. Kommuni allappoq isertitat maanna atuutut atorneqassappata tamassumunnga suleriaasissaq pisariitsuussasooq naatsorsoruminartuussallunilu.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput, naatsorsuisarneq qanorlu atuisarnissaq pillugu oqartussaasut attuumassuteqartut suleqatigalugit aalajangersarneqarumaarput.

§§ 9-mi aamma 10-mi aningaasartat pillugit kommuni allappoq inatsisissatut siunnersuut akuersissutigineqannginnerani nalimmassareerneqartariaqartut.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput inatsisillu akuersissutigineqannginnerani nalimmassarneqarumaarlutik.

§ 12 pillugu kommuni allappoq kommunimi sullissisuni annertunerusumik suliaasaqartitsilersinnaassasooq aningaasaqarnikkut annertunerusumik allanngortoqartillugu utoqqalinersiat nalimmassarneqartarneranni taamaallaat pi-umasaqaateqarpat. Isertitat maanna atuutut naatsorsorneqarneri suliariuminartuussapput automatiskimillu ingerlanneqarsinnaasunngortittariaqarput piviusumi suliarineqarsinnaassappata. Suleriaaseq auto-

mastiskimik ingerlanneqalersinneqanngippat tamanna innuttaasunut kommunip ingerlatsiv-iinilu naammagittaalliortoqalernissaa kommunip ilimagaa.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput naatsorsuineq aamma atuisarnissaq pillugu sulinerup nanginneqarnerani aalajangersaavigineqarumaarput.

Inatsisissatut siunnersuutip § 13, imm. 5 pillugu kommuni allappoq ersarinnerusunik nalunaarusiornikkut aalajangersagaliortoqartinnagu nammineq akilersuutunik akileeqqusisoqarsinnaanngitsoq ilanngaassisoqarsinnaanngitsorluunniit. Taamaalilluni kommuni siunnersuuteqarpoq atuutilersitsinissamik kinguartitsisoqarnissaanik nammineq akiliisarnermik malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaaqqullugu.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqanngilaq. Inatsisissatut siunnersuut taamatut oqaasertaqartillugu nammineq akiliisarneq pillugu nalunaarusiornikkut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni inissinneqarnermi malittarisassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip § 16 pillugu kommuni allappoq aalajangersagaq ersarissarneqartariaqartoq inatsimmut maannamut atuuttumut sanilliullugu tamakkiinerunngitsumik allassimammat. Kommuni siunnersuuteqarpoq tamatumani atortuutitsineq ersarissarneqassasoq. Inatsisip atulersinneqarnissaa kinguartinneqartariaqarpoq.

§ 16, imm. 3 naapertorlugu atortuutitsineq ersarinnerusumik nalunaarutikkut ilitsersuummilu naalackersuisoqarfimmit suliarineqartussami allaaserineqarumaarpoq. Inatsisip atuutilerfissaa pillugu oqaaseqaatit aallarniutaannut innersuussisoqarpoq.

§ 17 pillugu kommuni allappoq aalajangersagaq ersarissarneqartariaqartoq, atuutsinneqarnissaa ajornartorsiutaasinnaammat. Ilaatigulu pineqartumi atuutitsinissaq pillugu ersarissasoqassasoq kissaatigineqarpoq. Kommunip apeqquteqaatigaa aalajangersagaq saniatigut tapit atorneqarsinnaanersoq aamma inatsisissap atortuulersinneqarnissaa kinguartinneqarsinnaannginnersoq.

Aningaasaqarnermut tapit atorneqarneri pillugit § 17, imm. 7 naapertorlugu nalunaarusiornikkut aammalu ilitsersuummi naalackersuisoqarfimmit suliarineqartussami ersarinnerusumik allaatigineqarumaarput. Inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqarpoq atortussanngortitsineq 1. januar 2016-iussasoq. Saniatigut tapit pillugit aallarniutitut oqaaseqaatinut innersuussisoqarpoq.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq akeqanngitsoq pillugu kommuni allappoq pisortat ikiorsissutaat pillugit peqqussummi allannngortitsisariaqarnermik inatsisissatut siunnersuummi allassimasoqanngitsoq. Kommunit aningaasartuutaat pillugit kommuni allappoq angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq akeqanngippat amerlanerusut tamatuminnnga qinnuteqartalerumaartut, namminerlu akiliuteqartartoqassappat immaqqa qinnuteqartartussat ikinnerussagaluartut.

Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu angerlarsimaffimmi akeqanngitsumik ikiorteqarnek pisassaaq kommuni naliliippat utoqqalinersialik angerlarsimaffimmiiginnarnissaani angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissaaq pisariaqartinneqarpat. Tassa imaappoq kommunip nammineerluni innersuussinissaaq isumagisussaavaa.

§ 21-mi kommunip nakkutiginnittussaataitanera pillugu kommuni allappoq pineqartup ersarissarneqarnissaa pisariaqartoq aamma nakkutilliinerup ingerlanneqarnera automatiskinningsarnissaa pisariaqartoq.

Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput. Nakkutilliineq pillugu ilitsersuummi naalakkersuisoqarfimmit suliarineqartussami ersarinnerusumik allaatiginnittoqarumaarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi §§ 9 aamma 10 pillugu kommuni apeqquteqaateqarpoq Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutaannut ersarissaataanersoq imaluunniit inatsiseqarnikkut inisisimanermi allannguuteqarnissaa anguniagaanersoq. Taassuma saniatigut kommuni allappoq Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutaannut inuit ilaasunit saaffiginnittoqartillugu Naalakkersuisut suleriaasaat pillugu paasissutissanik amigaateqartoqartoq aammalu Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutaat malillugu utoqqalinersianik tunniussisarnek pillugu paasissutissanut isersinnaaneq ilanngullugu.

Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutaat malillugu utoqqalinersiaqarnermi utoqqalinersiat aningaasartaannik annikilliliisoqartannginnissaanik aalajangersagaq erseqqissaassutaavoq. § 19, imm. 3 naapertorlugu Nunat Avannarliit Isumaqatigiissutaat naapertorlugu utoqqalinersianik qinnuteqartoqartillugu allassimavoq, qinnuteqaaat Naalakkersuisunut tunniunneqassasoq.

Inatsisissatut siunnersuutip § 13-ia pillugu kommuni allappoq siusinaartumik pensionisiaqarnermut inatsimmi aamma utoqqalinersiaqarnek pillugu inatsimmi oqaasertaliorderit assigiinnissaat iluaqutaassasoq, taamaaliornikkut pisinnaatitaaffiit assigiinngitsut atuutissanngimmata.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq paaqqinnittarfinnilu inissisimasuni il.il. utoqqalinersianik tunniussisarnerit pillugit oqaasertaliorderit assigiissaarniarneqarumaarput utoqqalinersiat pillugit aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisissaat politikikkut suliarineqarnerini.

§ 15, nr. 3 pillugu kommuni allappoq siusinaartumik pensionisiaqartarnek pillugu inatsisissatut siunnersuummi aamma utoqqalinersiaqarnek pillugu inatsisissatut siunnersuummi assigiinngissuteqartoq.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq. Inatsimmi matumani siunnersuut ersarissarneqarpoq, sulinerullu ingerlanneqarnerani siusinaartumik pensionisiaqarnermut inatsimmi oqaasertaliussat utoqqalinersiaqarneq pillugu inatsimmut nalimmassarneqassaaq.

§ 29, imm. 2 pillugu oqaaseqaatit pillugit kommuni allappoq kommunip innuttaasut qanoq ilinniagaqarsimaneridik nalinginnaasumik ilisimasaqarfigineq ajoraa.

Oqaaseqaat tusaatissatut tiguneqarpoq, inatsimmullu oqaaseqaatit tamanna naapertorlugu naqqinneqarput. Oqaaseq ilinniagaqarneq oqaaseqaatiniit peerneqarpoq.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Ukiut utoqqalinersiaqalerfiusut siunissamilu utoqqalinersiaqalernissamik ukioritinneqartunik naleqqussaanissaq matumani aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq. Taamaalillugu maannamut utoqqalinersiaqalerfik imm. 1-imi aalajangersarneqarpoq, utoqqalinersiaqalerfinnillu naleqqussaanerit tulluuttut imm. 2-3-mi aalajangersarneqarlutik.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap 65-inik ukioqalernerimi utoqqalinersiaqalerfiusoq aalajangersarppaa.

Imm. 2-mut aamma 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq ukiut utoqqalinersiaqalerfiusut 2017-imi 66-inut aamma 2021-imi 67-inut qaffanneqassasut. Aalajangersagaq malillugu kommunalbestyrelsi aalajangiisinaavoq qinnuteqareernikkut inuk ukiuni 35-imi timikkut imaluunniit tarnikkut sulerulussimanerup kingorna nungullarsimasumut utoqqalinersiaqalerfittut ukiorititat siullermik januaarip aallaqqaataani 2021-imi ukiunut 66-inut imaluunniit januaarip aallaqqaataani 2025 ukiunut 67-inut qaffatsillugit.

Aalajangersagaq atorineqassaaq inunnut qinnuteqarfiusup nalaani 66-inik aamma 67-inik ukioqalersimangitsunut.

Ukiunik utoqqalinersiaqarfiusunik qaffaanissamik piffissarititaasumut kinguartitsinerimi piunasaqaataavoq qinnuteqartoq ikinnerpaamik ukiuni 35-imi sivisunerusumik suliffissaaleqinertaqanngitsumik sulisimanissaa pineqartullu sulinerata suussusiata nalilersorneqareersimanissaa, qinnuteqartorlu tamassuma kinguneranik timikkut imaluunniit tarnikkut nungullarsimanissaa.

Timikkut nungullarsimaneq ima paasineqassaaq assigiiartumik nukersornartumillu sulinerimi aalariaaseqarnerup kinguneranik imaluunniit sulerulunnerup kinguneranik timip atorsinnaassusaanik annikillisitsisimaneq aamma timip nungullarneranik kinguneqartumik timikkut atorsinnaassutsimik annikillisitsisimaneq taamaalilluni inuup sulisinnaanerata periarfissaqarnera annertuumik killilerneqarluni.

Timip nungullarnera tassaavoq piffissami sivisuumi ulluinnakkut sulisarnerup kingunerisaanik timip artorsartinneqarsimanerata qisuariaataa. Tamanna ersersinnaavoq nukitigut anniartalernikkut, qungatsiup tunuatigut ippigusuttalernikkut imaluunniit seeqqut qerattartoortalernerisigut. Piffissap sivisuup uniffeqarpiassanani assigiiarpallaamik suliuarnerup kingunerisaannik timerput ajoquserneqarluniluunniit sanngiillisinneqartarpoq.

Tamatumanili aalajangiisuvoq timip nungullariartorsimanera inuussutissarsiuteqarluni sulisimanerup nassatarisimagaa.

Tarnikkut nungullarsimaneq ima paasineqassaaq tarnikkut peqqissuseq nungullarsimalluni sulinermi tarnikkut oqimaatsorsiorsimaneq pissutigalugu suliassat, annertussusaallu imaluunniit avatangiisit ima oqimaatsorsiorfigisimatigisut inuk tamakku pissutigalugit tarnikkut nungullarsimalluni.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami Naalackersuisut pisinnaatinneqarput utoqqalinersiaqalernerimi ukioritinneqartunik qaffaanissamik kinguartitsineq pillugu ersarinnerusunik aalajangersaasinnaatillugit. Piginnaatitsissut ilaatigut atorneqarsinnaavoq aaqqissuussinerup aqunneqarnissaanut piumasqaatinik aalajangersaanissamut, ersarinnerusunik qinnuteqarnissamut piumasqaateqarnissamut aamma suliamut tunngasumik naliliinissamut timikkut imaluunniit tarnikkut oqimaatsorsiorsimanerup suussuseqarnissaanik qinnuteqartup timikkut tarnikkullu nungullarsimanera qanoq annertussuseqassasoq sunillu peqquteqassasoq kiisalu sulisimanerup sivissusaanik naatsorsuinissaq uppernaasaateqarnissarluk pillugit aalajangersaanissamut.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersiaqartitsinerimi piffissaritinneqartoq qaffanneqaraluartoq, inuk utoqqalinersiaqartinneqareersoq utoqqalinersiaqarnissamut pisinnaatitaaffini annaasinnaassanngikkaa.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami pingaarnertut aalajangersarneqarpoq utoqqalinersiaqalernissamut pisinnaatitaaffik toqqammaviatigut danskisut innuttaassuseqarnermik piumasqaateqartoq.

Imm. 2 aamma 3-mut

Danskisut innuttaassuseqarnermut piumasqaatinut saneqqussinissaq § 2, imm. 2-mi allassimavoq. Danskisut innuttaassuseqarnermut piumasqaat eqquutsinneqanngikkaluartoq utoqqalinersiaqarnissamut piumasqaataasut eqquutsinneqarsinnaassapput inuit Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaappata imaluunniit Kalaallit Nunaanni sivikinnerpaamik ukiuni pingasuni qinnuteqarnerup nalaata siuliani aalajangersimasumik najugaqarsimappata.

Nr. 1

Inuit danskisut innuttaassuseqarnermut piumasqaat naammassinngikkaluarlugu utoqqalinersiaqartinneqarsinnaapput Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaanni aalajangersakkat eqquutsinneqarpata.

Pineqartuq isumaqatigiissummut nunami ilaasortaasumi aalajangersimasumik najugaqartuussaaq. Tamassuma saniatigut piunasaqaataavoq pineqartup utoqqalinersiaqalernissamut piunasaqaataasut naammassisimassagai. Isumaqatigiissut naapertorlugu utoqqalinersiallit Naalakkersuisuniit aqunneqarput.

Nr. 2

Utoqqalinersiaqarnissamik qinnuteqartuq danskisut innuttaassuseqanngippat imaluunniit Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaanngippat, qinnuteqaateqartuq utoqqalinersiaqarnissamik pisartagaqalersinnaavoq qinnuteqaateqartuq qinnuteqarfiup siuliani Kalaallit Nunaanni minnerpaamik ukiuni pingasuni najugaqarsimappat. Piunasaqaataavoq piffissaq taaneqartuq kipsisuitsuusimassasoq, qinnuteqartorlu inunnik nalunaarsuiffimmut nalunaarsimassasoq peqatigitillugulu Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartuussasoq.

Inuk utoqqalinersiaqalersinnaanermi pisartagaqalerfissaareersup kingornatigut qinnuteqaateqarpat, najugaqarnissamut piunasaqaat qinnuteqartup ukiumi utoqqalinersiaqarsinnaalerfia naammassineqarsimassaaq.

§ 2, imm. 2, nr. 2 aamma § 4-mi ukiut pingasuni najugaqarnissamik piunasaqaat assigiinngissuteqarpoq.

§ 2, imm. 2, nr. 2-mi atuuppoq inuk danskisut innuttaassuseqarnissamik piunasaqaammik naammassinninngitsoq aammalu Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaanngitsoq. Matumani piunasaqaataavoq ukiut taakku pingasut pinngitsoorani kipsisuitsuusimanissaat aammalu qinnuteqaateqarnerup kinguninnguaniissimanissaat. Kalaallit Nunaanni najugaqartuussaaq.

§ 4-mi ukiuni pingasuni aalajangersimasumik najugaqarnissamik piunasaqaat aamma atuuppoq, kisianni taakkua ukiut pingasut kipsisuitsuusariaqanngillat. § 4-mi taamaallaat piunasaqaataavoq Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni imaluunniit Savalimmiuni najugaqarsimasimanissaq.

§ 3-mut

Aalajangersimasumik najugaqarneq (tassa inigisaq) ima paasineqassaaq, najugarisaq siniffiqineqartartoq, sulinngiffeqarneq patsisigalugu, atorfik patsisigalugu angalanermi, napparsimanermi imaluunniit assigisaanni qimaqqagallarneqartartoq, aamma pigisanik tassaniititaqarfigisaq.

Aalajangersakkap naqissuserpaa utoqqalinersiaqarsinnaaneq aammattaq inunnut nunani avannarlerni allaniittunut nunanilu EØS-imik isumaqatigiissummut atasunut januaarip aallaqqaataani 1994-imi atuutilersinneqartumut atuuttoq. EØS-imik isumaqatigiissut 1992-imi

isumaqatigiissutigineqarpoq kingornatigullu ilanngussanik aamma protokol-inik ilaqartinneqarluni.

Nunat avannarliit sinneri tassaapput Qallunaat Nunaat, Finland, Island, Norge aamma Sverige, Savalimmiut, Kalaallit Nunaat aamma Åland, tamarmillu Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaallutik.

Nunat avannarliit tamarmik, Savalimmiut Kalaallit Nunaallu minillugit, EØS-imut ilaasortaapput.

EØS-imut nunat ilaasortaasut tassaapput Island, Lichtenstein aamma Norge, EU-milu ilaasortat: Belgia, Bulgaria, Cypren, Qallunaat Nunaat, Estland, Finland, Frankrig, Gibraltar, Grækenland, Holland, Irland, Italia, Kroatia, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Irland Avannarleq, Polen, Portugal, Rumænia, Slovakia, Slovenia, Spania, Tuluit Nunaat, Sverige, Tjekkia, Tyskland, Ungarn aamma Østrig.

EØS-imi nunat ilaasortaasut EØF-forordning nr. 883/2004 (tassa peqqussut) aamma gennemførelsesforordningen nr. 987/2009 (tassa naammassinninnissamut peqqussut) akuersissutigisimavaat, tassanngaaniillu Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat naleqqussarneqarsimavoq.

Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaanni takuneqarsinnaavoq nunami angerlarsimaffiusumi inatsisitigut suut atuutsinneqarnersut apeqqutaasoq, taamaalillunilu nunani arlalinnit piffissallu assingani ataatsikkut utoqqalinersiaqartoqarsinnaanngilaq.

Malugineqassaaq Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarlerni isumaqatigiissut nunani Naalagaaffeqatiginnerup iluani atorineqarsinnaanngimmat. Taamaalilluni utoqqalinersiat Kalaallit Nunaanni tunniunneqartartut Savalimmiunut Qallunaat Nunaannulluunniit nassarneqarsinnaanngillat.

§ 4-mut

Qinnuteqartup Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni imaluunniit Savalimmiuni 15-inik ukioqalernerup utoqqalinersiaqalerfiullu akornanni aalajangersimasumik najugaqarsimanissaanik piunasaqaat qinnuteqaateqartunut tamanut atuuppoq. Piunasaqaataanngilaq aalajangersimasumik ukiuni pingasuni kipitinneqanngitsumik najugaqarsimanissaq imaluunniit nunami aalajangersimasumiissimanissaq. Ukiut marluk Kalaallit Nunaanniissimagaanni ukiorlu ataaseq Qallunaat Nunaanniissimagaanni utoqqalinersiassanik pissarsisoqarsinnaavoq. Najugaqarneq inunnik nalunaarsorsimaffimmi paasissutissat naleqqiullugit nalilersuiffigineqassaaq.

§ 4-mi aamma § 2, imm. 2, nr. 2 ukiut pingasuni najugaqarnissamik piumasqaat assigiinngissuteqarpoq.

§ 2, imm. 2, nr. 2-mi atuuppoq inuk danskisut innuttaassuseqarnissamik piumasqaammik naammassinninngitsoq aammalu Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaannut ilaanngitsoq. Matumani piumasqaataavoq ukiut taakku pingasut pinngitsoorani kipisuitsuunissaat aammalu qinnuteqaateqarnerup kinguninnguaniissimanissaat. Najugaq Kalaallit Nunaanniisaaq.

§ 4-mi ukiuni pingasuni piumasqaat aamma atuuppoq, kisianni taakkua ukiut pingasut kipisuitsuusariaqanngillat. § 4-mi taamaallaat piumasqaataavoq Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni imaluunniit Savalimmiuni najugaqarsimasuusimanissaq.

§ 5-imut

Imm. 1-mut

Aalajangersakkap utoqqalinersiaqartut aappaqartut naligiissippai utoqqalinersialinnut katissimasunut imaluunniit nalunaarsukkamik aappaqartunut, matumani eqqarsaatigineqarmat najugaqatigiinnerup iluaqutissartai aammalu najugaqatigiinnerup sipaarutissartai. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq inuit katissimasuussasut, nalunaarsukkamik aappaqassasut imalluunniit aappariinnermut katissimanermut assingusumik minnerpaamik ukiumik ataatsimik sivisussuseqarsimasumut.

Oqariaaseq apparisaq maannamiit inatsimmi atorneqassaaq ataatsimut taaguutigalugu katissimallugu apparisamut, nalunaarsukkamik apparisamut imaluunniit katissimanermut assingusumik apparisamut sivikinnerpaamik ukioq ataaseq aappariinnermi sivisussuseqarsimasumut.

Inunnik nalunaarsorsimaffimmi paasissutissat tunngavigalugit aalajangerneqarsinnaavoq utoqqalinersialik katissimannngitsoq inersimasumik allamik najugaqateqartuunersoq. Tunngavissaqarsinnaavoq misissussallugu taakku aappariittut katissimanermut eqqaanartumut aappariittuunersut. Ilumut taamatut aappariittoqarnersoq aalajangerneqassaaq utoqqalinersiallip nammineq paasissutissiineratigut, assersuutigalugu aningaasaqarnerup ataatsimoortuuneranik, meeraqatigiinneq, sulinnigiffeqarnermi angalaqatigiittarnerit il.il. tunngavigalugit.

Inunnik nalunaarsorsimaffimmut nalunaartussaataaneq Anordning nr. 1198 af 29. november 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om Det Centrale Personregister (tassa danakit peqqussutaat inunnik nalunaarsuisarneq pillugu inatsisaata Kalaallit Nunaanni atuuttussanngortinneqarneranik) tunngaveqarpoq.

Utoqqalinersialik inummik allamik najugaqateqarpat aappariinnermut nalinginnaasumut tunngasuunngitsumik, assersuutigalugu ilaquuttaminik, taava utoqqalinersialik utoqqalinersialittut kisermaatut pisinnaatitaaffeqassaaq.

Utoqqalinersiallit katissimasut imaluunniit nalunaarsorneqartumik aappariittut, najugaqatigiinnersut apeqquttaanngilaq, imminnut pilersoqatigiinnissamut pisussaaitaneq atuutiinnassammat.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq utoqqalinersialik aappaqarpat, tak. imm. 1, utoqqalinersiaqartup aamma aappaasup isertitaat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaateqartissat ilanngunnagit ukiumut katillugit kr. 200.000 kr.-nit ataassimappatigit, utoqqalinersialik kisimiittutut isigineqassasoq. Tamanna pissaaq utoqqalinersialik kisimiittutut utoqqalinersianut tapinik annertussuseqartunik tiguseratigit.

Utoqqalinersianut tapeq utoqqalinersiallip aappaatalu isertitaanit toqqammavigineqartunit 53 pct-imik appartinneqassaaq kr. 83.000-inik ilanngaateqartinneqartussamik.

Kr. 200.000-it naatsorsorneqarnerini pineqarput utoqqalinersiat saniatigit isertitaasut.

Isertitat akileraarutaasussat maanna atuuttut ilanngaateqartissat ilanngunnagit tunngaveqarpoq isertitanit piviusunit akileraarutaasussanit ilanngaateqanngitsunik piffissami qinnuteqarfiup nalaani akileraarutaasussat isertitat atuuttut, ilanngaataasussat ilanngunnagit, tamatumani ilanngullugu iluanaarfiunngitsumik isertitat - assersuutigalugu anigaaserivinni atorniarsimanermi ernianut aningaasartuutit – ilanngunnagit. Isertitani akileraarutaasussani maanna atuuttuni ilanngaateqartissat ilanngunnagit naatsorsuineri ilaassapput isertat A-t aamma isertitat B-t, ilanngaateqartissat (tassa isertitat akileraarutaasussaniit ilanngaateqartissat) ilanngaateqartissat.

Imm. 3-mut

Utoqqalinersialik aappaqartoq, tak. imm. 1, kisimiittutut isigineqassaaq aapparisaq ulloq unnuarluni isumaginnikkut angerlarsimaffimmut ataavartumik nuussimappat. Taamaalilluni utoqqalinersialik aappaqaraluarluni aappariinnermi iluaqutissat attatiinnarsinnaajunnaassavai.

§ 6-imut

Aalajangersakkap piffissaq utoqqalinersiaqalerfissaq aalajangersarparaa. Malugineqassaaq utoqqalinersiaqalerneq qinnuteqareernerup kingornatigit utoqqalinersiaritinneqalersarmata, innuttaasoq utoqqalinersiaqalersinneqarfiup nalaanut siusinaartumik pensionisiaqarsimangippat. Siusinaartumik pensionisialik ukiussarititaasunut piunnaasaqatiginik naammassinnippat utoqqalinersianut nuunneqassaaq.

Imm. 1-imut

Utoqqalinersiaqalersitsisinnaavoq piunnaasaqataasut naammassisimappata utoqqalinersiaqalernissamullu qinnuteqateqartoqarsimatillugu.

Utoqqalinersiaqarsinnaatitaaneq qinnuteqaateqareernerup kingorna qaammatip tulluuttup aallaqqaataanit atuutilertarpoq.

Imm. 2-mut

Utoqqalinersiaqalersinnaatitaanerup kingornatigut qinnuteqaateqartoqartillugu ulloq qinnuteqarfiup kingornatigut qaammatip aallaqqaataani utoqqalinersiaqalersinnaatitaaneq aallartissaaq.

Ingerlatsinikkut ileqqorissaarnerup malitsigissavaa kommunimut qinnuteqaatit tunniunneqartut sukkassutsimik pitsaassutsimillu pisariaqartinneqartumik suliarineqartassammata.

Imm. 3-mut

Siusinaartumik pensionisiallip ukioq utoqqalinersiaqalerfiusoq angugaangagu utoqqalinersianut ingerlaannartumik nuunneqassaaq. Siusinaartumik pensionisialik utoqqalinersiaqalernissamik qinnuteqaateqarsimanissaa piumasaqaataanngilaq.

Inuk eqqortumik utoqqalinersiaqarnissaa kommunip akisussaaffigivaa.

§ 7-imut

Imm. 1-imut

Tamakkiisumik utoqqalinersiaqalersinnaatitaaneq anguneqassaaq ukiuni 40-ni najugaqarsimagaanni, naak aamma 15-inik ukioqalernermit utoqqalinersiaqarsinnaatitaanerup tungaanut ukiut 40-t sinnersimagaluaat. Taamaaliornikkut qulakkeerneqassaaq inuit assersuutigalugu ukiuni arlaqartuni nunani allani ilinniarnertik pissutigalugu najugaqarsimasut Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik pensionisiaqalernissaminut katersisinnanerat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersiaqartoq imm. 1 naapertorlugu tamakkiisumik utoqqalinersiaqarnissamik pisinnaatitaaffeqartinnagu utoqqalinersiat qanoq ilillugit naatsorsorneqartarnissaannik. Utoqqalinersiat aalajangersarneqassapput najugaqarnermi piffissap sivisussusaa ammut ilivitsumut nalimmassarnerani ukiullu 40-t akornanni naleqqiussineq naapertorlugu.

Assersuut 1: Inuk Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni imaluunniit Savalimmiuni katillugit ukiut 20-ni najugaqarsimavoq. Najugaqarsimanerup naatsorsorneqarnera annerpaamik najugaqartussaataaneq ukiunut 40-nut naleqqiunneqassaaq. Imaappoq utoqqalinersiaqarneq naatsorsorneqassaaq 20/40 imaluunniit Kalaallit Nunaanni utoqqalinersiat affai.

Assersuut 2: Inuk Kalaallit Nunaanni, Qallunaat Nunaanni imaluunniit Savalimmiuni katillugit ukiut 8, qaammatit marluk ullullu qulingiluat najugaqarsimavoq. Najugaqarsimanerup naatsorsorneqarnera 8-nut appartinneqassapput, annerpaamillu najugaqartussaataanerup ukiunut 40-nut naleqqiunneqassaaq. Aggvaqatigiissillugu imaalissaaq 8/40 imaluunniit kalaallisut pensionisiat tamakkiisut 1/5-liussaaq.

§ 8-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa utoqqalinersiat tassaasut toqqammaviusumik aningaasartat aamma utoqqalinersianut tapit.

§ 9-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq toqqammaviusumik aningaasartat kisitsisit 2013-imeersut naapertorlugit kr. 58.000-t tikillugit annertussuseqassasut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq toqqammaviusumik aningaasartat ilanngaateqassasut utoqqalinersiaqartup ukiumut isertitai atuuttut ilanngaattissat ilanngunnagit akileraaruteqartussaataasut 216.000 kr.-it qaangerneqarpata. Utoqqalinersiaqartup nammineq isertitai taamaallaat toqqammaviusumik aningaasartat ilanngaateqarsinnaaneritut tunngavigineqarsinnaapput. Aappaqartoqartillugu taassuma isertitai toqqammaviusumik aningaasartat ilanngarneqarnerinik kinguneqaataasinnaassanngillat.

Aalajangersakkattaaq nalunaarpaa utoqqalinersiat aamma Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat malillugu utoqqalinersiat ilanngunneqassanngitsut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq toqqammaviusumik aningaasartat imm. 2 naapertorlugu millisinneqassasut isertitai tunngavigineqartunit 50 pct-ianik aammalu 216.000 kr.-nik ilanngaateqassasoq.

§ 10-mut

Aalajangersakkami tapisiat nalimmassarneqarput. Toqqammaviusumik tapiliussat akerlianik utoqqalinersianut tapeq isertitai apeqqutaatillugit nalimmassaavigineqassaaq aammattaaq aappaqartoqartillugu isertitai apeqqutaatillugit.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersianut tapeq inatsisip atuutilerfia aallarnerfigalugu kisimiittunut ukiumut 72.000 kr.-nit angullugu annertussuseqassasoq, utoqqalinersiaqartumullu aappaqartumut kr. 40.000 angullugu annertussuseqassasoq (kisitsisit 2013-imeersut tunngavigalugit). Aappaqartuni pineqarput § 5-imi inuit pineqartut.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq imm. 1 naapertorlugu utoqqalinersianut tapeq ilanngaateqassasoq utoqqalinersiallip aappaqarpallu isertitai atuuttut ilanngullugit akileraaruteqartussaataasut katillugit 56.000 kr.-t kisimiittunut qaangerpatigit aammalu 83.000 kr.-nit utoqqalinersialinnut aappaqartunut qaangerneqarpata. Taamaattoq toqqammaviusumik tapeq ilanngunneqassanngilaq aamma Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat naapertorlugu utoqqalinersiutit ilanngunagit.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersianut tapeq ilanngaateqassasoq isertitat tunngavigineqartut 45 pct.-iannik, kisimiittumut ilanngaatigalugit 56.000 kr. Taassuma saniatigit aalajangersarneqarpoq § 5 naapertorlugu utoqqalinersianut tapeq kisimiittunut isertitat tunngavigineqartut 30 pct.-iannik ilanngaavigineqassasut utoqqalinersialinnullu aappaqartunut ilanngaatigineqassasut 83.000 kr.-it.

§ 11-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasartat akinik nalimmassaanermi nalunaarsuutit tunngavigalugit nalimmassarneqassasut. Aalajangersakkap malitsigissavaa utoqqalinersiat aningaasartaat qaammatit 12-it kingulliit iluanni akinik nalimmassaanermi nalunaarsuutit juulip aallaqqaataaneersunit nalimmassarneqartassasut. Nalimmassaaneq ukiumut ataasiarluni pisassaaq januaarillu aallaqqaataani siullermi tulliuuttumi atuutitinneqalertassaaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa ukiut tamaasa januaarip aallaqqaataani aningaasartat nalimmassaavigineqartut Naalakkersuisunit pisortatigoortumik tamanut nalunaarutigineqartassasut. Tamanna Namminersorlutik Oqartussat nittartagaanni isumaginninnikkut inatsisini atuuttuni inissinneqarluni pisassaaq.

§ 12-imut

Aalajangersakkami pineqarpoq utoqqalinersiat aningaasaqarnikkut allannguuteqartoqartillugu nalimmassaavigineqartarnissaat. Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq isertitarineqartuni

annertunerusumik allannguuteqartoqartillugu utoqqalinersiat ingerlaavartumik allannguuteqartinneqarsinnaasut.

Aalajangersakkami pineqarput utoqqalinersiaqartup aappaqarpallu ilanngullugu aningaasaqarnikkut pissutsini allanngortoqartillugu, inatsimmi maannamut atuuttumut sanilliullugu allannguutaalluni. Siornatigut inatsimmi utoqqalinersiallip aningaasaqarnerinnaa taamaallaat isiginiarneqarsimagaluarpoq, aappaqarpallu taanna ilanngunnagu.

Imm. 1-imut

Ukiut tamaasa utoqqalinersianik nalimmassaasoqartassaaq utoqqalinersiat aningaasaqarnikkut allanngorarnerit malillugit nalimmassarneqartarnissaat qulakkerniarlugu, tak. §§ 9-11.

§§ 9-11-nut innersuussuteqarnikkut utoqqalinersiaqartup aappaqarpallu aapparisaata aningaasaqarnikkut tunngasuni allanngortoqartillugu kiisalu toqqammaviusumik aningaasartat aamma utoqqalinersianut tapit annertussusaanni allannguuteqartoqartillugu § 11 malillugu nalimmassaanerit aalajangersakkami pineqarput.

Imm. 2-mut

Utoqqalinersiallip, aappaqarpallu aapparisaata ilanngullugu, ukiup ingerlanerani aningaasaqarnikkut tunngasuni annertunerusumik allanngortoqartillugu utoqqalinersiat nalimmassarneqartassapput. Assersuutaasinnaapput utoqqalinersiat saniatigut isertitat allannguuteqarnerini, utoqqalinersiallip aapparisaata toqkukut qimagunnerani, imaluunniit utoqqalinersiallip katissimasaminit imaluunniit nalunaarsukkamik aappaminit avinneratigut.

Kisitseqqinneq pissaaq isertitanut atuuttunut naatsorsuinerit ilimagineqartuugaluit toqqammavissaaruppata imaluunniit annertuumik allannguuteqarpata, tassa aningaasaqarnikkut atugassarititat annertuumik allannguuteqarpata.

§ 20-mi aalajangersakkap malitsigivaa utoqqalinersialik nammineq inuttut imaluunniit aningaasaqarnermini allanngortoqartillugu kommunimut nalunaartussaataasoq.

§ 13-imut

Aalajangersagaq atuutsinneqassaaq utoqqalinersiaqartoq angerlarsimaffimmi avataanut inissinneqarnerani.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarallarnermi utoqqalinersiat allannguuteqassanngitsut. Taassuma saniatigut piumasaqaataavoq utoqqalinersiaqartoq pilersuisussaataaffeqassasoq imaluunniit nammineq najukkamut aningaasartuuteqassasoq, taamattaq avataani inissisimaneq pisortanit akilersorneqassasoq.

Utoqqalinersiaqartoq paaqqinnittarfimmut il.il. angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarallarnernut pissutaasinnaavoq pineqaatissinneqarneq tunngavigalugu, isumaginnittoqarnikkut malittarisassat malillugit inissinneqarneq, utoqqalinersialik napparsimmavimmut unitsinneqarnerani, utoqqalinersialik eqqartuussiveqarfimmiit pineqaatissinneqarneq pissutigalugu tigummineqarneranik imaluunniit utoqqalinersiaqartoq kommunimiit innersuunneqarnermigut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnera il.il. pissutigalugu.

Oqaatsimi atorneqartumi paaqqinnittarfimmut il.il. angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsinnaanermut periarfissat tamarmik qulaani taakkartorneqanngillat. Pisortalli inissiinermi aningaasartuutitut akilersuisuususaapput.

Imm. 2-mut

Angerlarsimaffiup avataanut sivilisunerusumik inissiisoqartillugu utoqqalinersiat allannguuteqartinnagit ingerlaannarsinnaassanngillat. Sivilisunerusumik inissiisoqartillugu qaammammi nuuffiusumi aamma qaammammi tulliuuttumi utoqqalinersiat allannguuteqartinnagit tunniunneqassapput.

Taassuma kingorna toqqammaviusumik aningaasartat 46 pct.-inik ilanngaateqartinneqalissapput.

Utoqqalinersiat ikilisinneqarnerata nalaani utoqqalinersianut tapeqartoqarsimatillugu utoqqalinersianut tapit atorunnaarsinneqassapput. Utoqqalinersianut tapit qaammammi nuuffiusumi qaammammilu tulliuuttumi allannguuteqartinnagit tunniunneqassapput.

Imm. 3-mut

Utoqqalinersiallit paaqqinnittarfimmut il.il. inissinneqartut ataasiakkaarlugit naliliiffiqineqarenermikkut aningaasaqarnermut imaluunniit innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapeqartinneqarsinnaapput. Utoqqalinersialimmut paaqqinnittarfimmiittumut utoqqalinersiallip immikkut ataasiakkaatut pissuserisaanik nalilersorneqarenerani tapinik tunniussisoqarsinnaavoq.

Paaqqinnittarfimmi il.il. inissisimanermi meeqqanut tapit sunnerneqassanngillat

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq utoqqalinersiallip angerlarsimaffigisami avataani inissisimajunnaarnerani qaammatip tulliuuttup aallaqqaataa aallarnerfigalugu utoqqalinersiaasa tunniunneqartarneri nanginneqassasut.

Utoqqalinersiat tunniunneqarneri ima paasineqassapput, toqqammaviusumik aningaasartat tunniunneqassasut utoqqalinersiallip aningaasartat annertussusaanut pisinnaatitaanera tunngavigalugu. Utoqqalinersialik inissinneqarnerup siuliani § 10 naapertorlugu utoqqalinersianut tapeqartinneqarsimappat utoqqalinersianullu tapinut pisinnaatitaaffini

attatiinnarpagu, aningaasartat annertussusaanut pisinnaatitaanera tunngavigalugu tunineqassaaq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami Naalackersuisut ersarinnerusunik aalajangersaasinnaanermik pisinnaatinneqarput assersuutigalugu utoqqalinersiat tunniunneqartarneri pillugit aalajangiinissani tunngavissanik il.il., ilaatigut isumaginninnikkut ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi inissisimanermi utoqqalinersiaqartoq nammineq isertitaqarpat akiliisarnissaanut, soorluttaaq paaqqinnittarfinni il.il. utoqqalinersiallip inissisimanerani utoqqalinersianit ilanngaasoqarsinnaanerani aalajangersaasoqarsinnaasoq. Nammineq isertitat ilaatigut tassaasinnaapput kaasarfimmiut, akissarsiat imaluunniit pisortat aqquutigalugit sammisassaqartitsinermit akissarsiat.

§ 14-imut

Imm. 1-imut

Meeqqanut tapit tunniunneqartassapput utoqqalinersiaqartup meeraq immiini najugaqartillugu "toqqaannartumik" pilersuineq ingerlappagu, imaluunniit pilersuineq meeqqanut akilersuutit atorlugit ingerlanneqarpat, tassa nalinginnaasumik meeqqap angajoqqaavata aappaanut. Nammineq - tassa privatimik - paarinninnissamik aaqqissuussisoqarsimatillugu angajoqqaarsiaasut meeqqanut akilersuuteqartoqarnissaa piumasarisinnaavaat. Tassungali taperneqartarnissamik isumaqatigiisummik pigisaqarnissaq piumasaqaataavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq meeqqanut akilersuutini akiliinikkut pilersuisussaataq alaatsinaanneqassasoq, taamaalilluni meeqqamut angerlarsimaffimmi tigummiqartumut meeqqanut akilersuutini pisinnaatitaasumut toqqaannartumik tunniunneqartassammata.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq meeqqanut tapit meeqqamut toqqaannartumik tunniunneqartassanngitsut.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq meeqqanut tapit qaammatikkaartumik tunniunneqartartut annertussusaat Inatsisartut aningaasaqarnermut inatsisaanni ukiumut nalinginnaasumik aalajangiiffigineqartutut annertussuseqassasut. Qaammatikkaartumik tunniussisarnissamut pingaarnerusumik aalajangersagaq imm. 6 naapertorlugu saneqqunneqarsinnaavoq tunniussisarnissanut allamik piffissaliinerni isumaqatigiisuteqarnermi imaluunniit aalajangiussaqaqarnermi.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pilersuisut tamarmik utoqqalinersiaqarpata meeqqamut ataatsimut meeqqamut tapeq ataaseq tamarmik immikkut tapisiaqaatigissagaat.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkami tapisiat qanoq akulikitsigisumik tunniunneqartarnissaat aalajangersarneqarpoq.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersiaqartoq meeqqanut akilersuutitik akilersuisussaataappat meeqqanut akilersuutit allaanerusumik isumaqatigiissuteqartoqarsimatinnagu imaluunniit piffissami allaanerusumi akilersuinissaq aalajangiunneqarsimatinnagu ukioq affakkaartumik tunniunneqartassasut.

Aalajangersakkakut ammaanarpoq tunniussisarnerup akulikissusaa illuatungeriinnit isumaqatigiissutigineqarsinnaasoq, kisiannili ukioq affakkaartumik meeqqanut akilersuut tunniunneqartassasoq pingaarnerusumik aalajangersarneqarpoq.

Imm. 7-imut

Aalajangersakkami taaneqarpoq utoqqalinersiaqartoq meeqqamut akilersuisussaataanerani kina meeqqanut tapinik pisinnaatitaasuunersoq.

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq meeraasoq aallami, utoqqalinersiaqartumiunngitsoq najugaqarpat, meeqqanut tapit meeqqanut akilersuutitik pisinnaatitaasumut tunniunneqassasut, utoqqalinersialillu meeqqamut meeqqanut akilersuutitik akilersuisussaataappat. Aalajangersakkap taassuma qulakkiissavaa meeqqap ingerlaavartumik pilersorneqarnerani tapit tiguneqarsinnaaneri.

Imm. 8-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq meeqqanut tapisiaqarnissamut utoqqalinersiaqartoq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartuunissaa piumasqaataasoq.

Aalajangersimasumik najugaqarneq (inigisaq) ima paasineqassaaq, najugarisaq siniffigineqartartoq, sulinngiffeqarneq patsisigalugu, atorfik patsisigalugu angalanermi, napparsimanermi imaluunniit assigisaanni qimaqqagallarneqartartoq, aamma pigisanik tassaniititaqarfigisaq

§ 15-imut

Meeraasoq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarpat, ilinniagaqarneriuteqarpat imaluunniit nammineq pilersuisussaataalerpat meeqqanut tapeq atorunnaarsinneqassaaq.

§ 16-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq peqqissutsikkut pisariaqartitat malitsigisaanik innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapinik tunniussisoqarsinnaalernissaa,

isarussanik pissarsiniarneq ilanngullugu, aamma inunnut tarnimikkut imaluunniit timimikkut atuussinnaassutsikkut sanngiinnerulersunut ikiorsiissutaasussatut. Innarluuteqarnikkut tapeqartinneqarnissamut pisariaqartitsinermit isumaginnittoqarnikkut peqqinnissaqarnikkullu uppersaatit atorfissaqartinneqartut pigineqartariaqarput.

Peqqiilliuuteqarnermut tapinik tunineqarnissamut piumasaqaataavoq utoqqalinersialik peqqissutsimut pissuteqartumik pisariaqartitsinermini aningaasartuuteqarnissaa. Taamaalillunilu ulluinnarni atuinermi iluaqutissanik pissarsiniarnermi aningaasartuutissanut aalajangersagaq atorneqarsinnaassanani.

Nr. 1)

Inunnut tarnimikkut imaluunniit timimikkut atuussinnaassutsimikkut sanngiinnerulersimasunut ikiorsiissutaasut matumani inatsimmi ima paasineqassaaq, ikiorsiissutit sugaluartulluunniit inummut tarnimigut imaluunniit timimigut atuussinnaassutsimigut sanngiinnerulersimasumut ikiorsiissutit pisariaqartinneqartut inuuniarnikkut atugassarititaasut nalinginnaasut annerpaaffiatigut qanillattornissaat qulakkeerinnittussat.

Tamakkiisuunnigkkaalumik assersuutigineqarsinnaapput ikiorsiinikkut aaqqissuussinerit, ikiorsiinermit atortut, aningaasartuutigineqartut annertuut, siunnersorteqarnikkut ikiorsiinerit, angerlarsimaffiup allannortiterneqarneranut, ikiortinut il.il. allatulluunniit inuup innarluuteqartup ikiorneqarnissamik naleqquttumik pisariaqartitsineranut ikiorsiissutaasinnaasut.

Nr. 2)

Peqqissutsikkut pisariaqartitsinerit kingunerisaanik aningaasartuuteqalernermit assersuutaasinnaavoq nappaateqarnerup imaluunniit sapigaqarnerup kinguneranik immikkut ittunik akisunerusunillu nerisaqartariaqarneq.

Imm. 2-mut

Peqqiilliuuteqarnermut innarluuteqarnermullu tapinik pisartagaqarniaraanni piumasaqaataavoq utoqqalinersiaqartoq Kalaallit Nunaani aalajangersimasumik najugaqartuunissaa. Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaanni aalajangersakkat peqqiilliuuteqarnermut innarluuteqarnermullu tapinut ilaangillat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap Nalakkersuisut pisinnaatippai innarluuteqarnermut aamma peqqiilliuuteqarnermut tapit pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik ersarinnerusunik aalajangersaasinnaangortillugit. Ilaatigut utoqqalinersiaqarneq pillugu inatsimmi innarluutilinnut utoqqaanerusunut ikiorsiinissamut pisinnaatitsisoqalissaaq.

§ 17-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq pissutsini ataasiakkaani immikkuullarissuni utoqqalinersialinnut aningaasaqarnikkut immikkut ittumik ajornartorsiuteqartunut imaluunniit utoqqalinersialik aningaasaqarnikkut annertuumik ajornartorsiuteqalernissaa ilimanaateqarpat aningaasaqarnermut tapeq tunniussisoqarsinnaasoq.

Aningaasaqarnermut tapeq pillugu aalajangersakkap saniatigut aamma saniatigut tapeq aalajangersarneqarpoq. Aalajangersakkakkut saniatigut tapeqartitsisinnaanissaq periarfissineqarpoq. Saniatigut tapeq aningaasartuutit aalajangersimasut akilereernerini utoqqalinersiallit aningaasat namminneq atorsinnaasaat pillugit kommunip minnerpaaffiliisimanagera tunngavigalugu tunniunneqarsinnaavoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersialinnut aningaasaqarnikkut immikkut ittumik ajornartorsiuteqartunut imaluunniit utoqqalinersialik aningaasaqarnikkut annertuumik ajornartorsiuteqalernissaa ilimanaateqarpat aningaasaqarnermut tapit tunniunneqarsinnaasut.

Utoqqalinersialik ersarilluinnartumik imminut ikiorsinnaangippat allatullu aningaasaqarnikkut periarfissaqanngippat aalajangersakkap taamaallaat atorineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Taamaalilluni siunertaanngilaq aalajangersagaq aningaasaqarnermut tapinut ingerlaavartut tunniunneqartassasoq, tapeqartinneqarnissamut pisariaqartitsinerneq naliilersuisoqarsimatinnagu.

Pissutsini immikkut ittumik ajornartorsiorfiusuni tapeq tunniunneqartassaaq. Pissutsini immikkut ajornartorsiorfiusuni aningaasaqarnikkut ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisoqartillugu utoqqalinersialillu aningaasaqarnikkut ajorsartunngornissaanik navianartorsiuteqaleqqunagu aalajangersagaq atorineqartassaaq. Taamaalillugu ulluinnarni aningaasartuutitut, assersuutigalugu ineqarnermut akiliummut, kallerup inneranut, imeqarnermut kiassarnermullu il.il. aningaasartuutitut aalajangersagaq taamaallaat atorineqarsinnaavoq.

Aalajangersagaq aningaasaqarnikkut ajornartorsiuteqarnermut aningaasartuutitut attuumassuteqanngitsunut atorineqassanngilaq. Taamaalilluni inuulluarniutitut assingusunut pisariaqartitsinerneq, assersuutigalugu angalaneranut, illup pitsanngorsaavigineqarneranut, biilinit imaluunniit angallammut il.il. aalajangersagaq atorineqarsinnaanngilaq.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq periarfissii voq aningaasaqarnermut tapeqartoqartitsinerneq utertitsilluni akileqqusisoqarsinnaasoq.

Nr. 1-imut

Illersorneqarsinnaanngitsumik aningaasanik aqutsinerlunneq tassaasinnaavoq utoqqalinersiallip aningaasaatini tamaasa qaammatip aallartinnerani nungullugit atortarpagit, taamaalillunilu qaammatip sinneranut utoqqalinersialik imminut pilersorsinnaajunnaarluni, imaluunniit utoqqalinersiallip aningaasartuutini naammaginartumik appasissuseqartissinnaanngippagit.

Nr. 2-mut

Assersuutaasinnavoq utoqqalinersialik iluorsaassinissamut akiliutissamik atugassaminut aningaasaqarnermut tapimik pissarsisimappat, kingusinnerusukkullu ajutoornermut taarsiiffigitissimappat.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasaqarnermut tapisianut utertillugit akileeqqusineq aatsaat piumasarineqarsinnaasoq utertitsisussaataitanermik ilisimatsissuteqarsimatillugu. Tamatumunnga utoqqalinersialimmut ilisimatitsinissamut kommuni pisussaavoq aamma tamatumunnga uppernarsaatissaqartoqarnissaa ilanngullugu.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkap aalajangersarppaa saniatigut tapeq tunniunneqarsinnaasoq aningaasartuutit aalajangersimasut akilereernerisa kingornagut utoqqalinersiallit aningaasat namminneq atorsinnaasaannik kommunip minnerpaaffiliisimanera tunngavigalugu.

Imm. 5-imut

Aningaasaqarnermut tapeqarnissamut aamma saniatigut taperneqarnissamut piumasaqaataavoq utoqqalinersiaqartoq Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartuunissaa. Inunnut Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaanni malittarisassat aningaasaqarnermut tapeqartarnermut aamma saniatigut tapeqartarnermut attuumassuteqanngillat.

Imm. 6-imut

Malugineqassaaq aalajangersagaq Kalaallit Nunaata iluani angalanernut taamaallaat atornerqarsinnaammat. Aalajangersagaq malillugu akunnittarfimmi il.il. ineqarnermut akiliutinut aningaasatigut ikiorsiisoqarsinnaassanngilaq, taamaallaalli angalanernut aningaasartuutit matussuserneqassallutik.

Tassunga atatillugu qanigisaq paasineqassaaq tassaasoq utoqqalinersiallip angajoqqaavi, meerai, qatanngutai aamma aappaa.

Imm. 7-imut

Aalajangersagaq aningaasaqarnermut tapeqartitsineq aamma saniatigut tapeqartitsineq pillugu, ilaatigut utertitsisarnissaaq, tunniussisarnissaaq, sumut atornerqarnissaannut, saniatigut

tapit naatsorsorneqarnerinut il.il. pillugit Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaanissaannut pisinnaatitsissutaavoq.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap naqissuserpaa utoqqalinersialimmut ikiorteqarnissamut kommuni innersuussisuutillugu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq akeqassanngitsoq, utoqqalinersiallip angerlarsimaffimminiiginnarnissaani angerlarsimaffimmi ikiorteqarnissamik pisariaqartitsisoqartillugu inatsimmi tunngaviliisoqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut aningaasartuutit kommunimit aningaasartuutigineqassapput, tak. § 27, imm. 6.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa utoqqalinersiaqartunut angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq pillugu Naalakkersuisut ersarinnerusunik aalajangersaasinnaasut.

§ 19-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq oqartussat sorliit utoqqalinersiaqarnissamut qinnuteqaatinut suliaqarsinnaanermut piginnaatitaanersut.

Imm. 1-imut

Utoqqalinersiaqarnissamut tapiliussaasinnaasunullu qinnuteqaat kommunalbestyrelsimut tunniunneqassaaq.

Imm. 2-mut

Inuit kommuneqarfiit killilersugaanerisa avataanni najugallit utoqqalinersiaqarnissamik tapiliussaasinnaasunullu qinnuteqaatertik Naalakkersuisunut tunniutissavaat.

Imm. 3-mut

Isumaginninnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissut Naalakkersuisunit aqunneqarpoq. Qinnuteqaateqartuni Nunatta avataani najugaqartuni nunagisaani utoqqalinersianik suliarinnittartut oqartussaasut qinnuteqaat Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunut nassiutissavaat.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami inunnut kommunit aggorneqarnerisa iluanni najugaqartunut, assersuutigalugu inuit annertuumik innarluuteqartut nammineerlutik utoqqalinersianik qinnuteqarsinnaanngitsunut utoqqalinersiaqalernissamik tapiliussaasinnaasullu pillugit kommuni nammineerluni suliaqarsinnaaneranut periarfissivoq.

Aalajangersakkap Naalackersuisut periarfissippai inunntut kommunit aggornerisa avataani najugaqartunut utoqqalinersiaqalernissamik tapiutaasinnaasunillu suliamik aallartitsisinnaalersillugit.

§ 20-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami naqissuserpaa utoqqalinersiallip inuttut nammineq atukkamini allannguuteqartoqarnera pillugu utoqqalinersianut tapiliussaasinnaasunullu pisinnaatitaanermut attuumassuteqarsinnaasunut, aamma pisartakkat nalimmassarneqarnerinut attuumassuteqarsinnaasunut nammineerluni nalunaaruteqartarnissani pisussaaffigigaa. Tamatuma nassatarivaa assersuutigalugu katissimanermi imaluunniit avissimanermi, nalunaarsukkamik aappaqalernermi taassumaluunniit atorunnaarnerani, aappaqalernermi imaluunniit isertitaqarnikkut allannguuteqartoqartillugu utoqqalinersialik paasissutissanik nalunaaruteqartussaataitaaneranik.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami utertitassat ilanngaatigineqarsinnaaneri pillugit periarfissiisoqarpoq utoqqalinersianik akiliivallaarsimasoqartillugu ingerlaavartumik utertitsisinnaanermik, tapiliussaasinnaasut ilanngullugit.

Taamatut utertitsisinnaassagaanni piumasaqaataavoq utoqqalinersiaqartoq paasissutissanik eqqunngitsunik kommunimut paasissutissiisimanissaa imaluunniit utoqqalinersianik annertussusiliinermut sunniuteqartumik paasissutissanik piaraaluni nipangiussaqaarsimanissaa.

Ilanngullugu aalajangersarneqarpoq utertitsinissamut piumasaqaateqarnissamut utoqqalinersiallip ilisimassagaa imaluunniit ilisimasariaqaraluarlugu aningaasartanik tigusinissaminut pisinnaatitaasimanani.

Kommuni utoqqalinersianit utertillugit akiliinissamik imaluunniit ilanngaatigalugit akilersuisitsinissamik aalajangiissappat pisortat ingerlatsineranni suliassat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnernut inatsimmi transbeneficiet (tassa pissaaleqilersinnaanermut tunngasusseqartumut, isumaqartinneqartoq pisariaqartumik angerlarsimaffiup attatiinnarneqarsinnaaneranut aamma inuuniarnermut akuerineqarsinnaasumik inissimasoqartariaqarneranik) pillugu aalajangersakkat alaatsinaallugit akilersuisitsiniarnerit pisinnaapput, taamaalilluni utoqqalinersialik utoqqalinersiami sinneranik naammaginartumik peqarsinnaaqullugu. Tassa pisuni ataasiakkaani immikkut nalilersuisoqartassaaq utoqqalinersialik utoqqalinersiani tunniunneqartartussani qanoq atsigisumik annikillisaaffigineqarsinnaanersoq.

§ 21-mut

Aalajangersakkap naqissuserpaa utoqqalinersiaqartitsinermi tapisiaqartitsisinnaanermilu tunniussisarnermi inunnut pisinnaatitaanngitsunut tunniussisoqannginnissaa ingerlaavartumik kommuni nakkutiginnissalluni pisussaataasoq.

§ 22-mut

Utoqqalinersiat aamma tapiliunneqarsinnaasut qaammatikkaartumik siumoortumik tunniunneqartassapput. Assersuutigalugu qaammammi junimi utoqqalinersiat maajimi ullormi aningaaserivitsigut ulloritinneqartumi kingullermi tunniunneqassapput.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Suliani ataasiakkaani nalilersuereernikkut utoqqalinersianik aqutsilernissamik kommuni aalajangiisinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aqutsilersinnaanermi tunniussisarnernut nalinginnaasunut piumasagaataasunut saneqqutsisinnaanermut kommuni siammasissumik naliliisinaalersinneqarpoq, assersuutigalugu utoqqalinersiat annikinnerusukkaarlugit naafferarlugit tunniunneqarsinnaalersillugit imaluunniit utoqqalinersiat ilanngaateqartinneqarsinnaalersillugit aningaasartuutit annertunerusut, assersuutigalugu ineqarnermut akiliutit, kallerup inneranut, imeqarnermut kiassarnermullu aningaasartuutit akilerneqartarnissaat siunertaralugu.

Aalajangersagaq ilaatigut naleqqussinnaavoq utoqqalinersialik akisussaassuseqanngitsumik aningaasaatiminik iliuuseqarpat, assersuutigalugu ullormi utoqqalinersiffiusumi kinguninnguutigulluunniit aningaasarsiani tamaasa nungullugit atortarpagit, taamaalilluni utoqqalinersiallip aalajangersimasumik akilersugassani akilersinnaanagit imminulluunniit pilersorsinnaanani.

Aalajangersagaq malillugu utoqqalinersianik kommunip akilersuisitsilersinnaaneranut aningaasartuutitut inuunerup attatiinnarneqarsinnaaneranut pisariaqartunut taamaallaat tunngatinneqarpoq, assersuutigalugu ineqarnermut, kallerup inneranut, imeqarnermut kiassarnermullu aningaasartuutitut ingerlaavartunut. Annertunerusunut akiligassanut, assersuutigalugu kommuni isiginnaarummut (TV-mut) naafferarluni akilersuinermut akiliissaguni tunisisup pisinermi isumaqatigiissummik atorunnaarsitsinissaa pinngitsoorniarlugu, utoqqalinersiuteqartoq nammineq piumasutsumik isumaqatigiissusiorusunnissaa tunngaviusariaqarpoq.

Kommunip ikiorsiinermini sapinngisamik aningaasanngorlugit tunniussisassaaq tassungalu atatillugu pisariaqartinneqarpat utoqqalinersialik aningaasaqarnerminut aqutsinissaanut siunnersuisassalluni. Kommuni naliliippat siunnersuineq iluaqutaanngilluinnartoq utoqqalinersianik aqutsineq kommunip tigusinnaavaa.

Aalajangersagaq periarfissiivoq kommunip aalajangiinermini utoqqalinersiuteqartoq pilersuisussaataitaaffeqarpat tamatumunnga immikkut mianerinninnissaanut. Pilersuisussaataitaqartoqartillugu utoqqalinersiallip atugarisaanut nalilersuisoqartillugu tamanna immikkut isiginiarneqarsinnaavoq.

Taamaattoq akiligassaqaarfiusunut utoqqalinersianit akiliisoqartussaattillugu pilersorneqarnissamut naammattumik aningaasaateqartoqartariaqarpoq. Tullissaanut utoqqalinersiutit tunniunneqarnissaannut pilersorneqarnissamut aningaasanik nammattunik peqartoqassansoq nalorninarqarpat, utoqqalinersiutiniit akiligassaqaarfiusumut toqqaannartumik akiliisitsinissaq ajornartinneqarsinnaavoq.

Aalajangersagarli qaammammut siumoortumik utoqqalinersiaqartitsisarnermit allaanerusumik utoqqalinersianik kommunip tunniussisarnissaa pillugu utoqqalinersiallip piunnaqarnissaanut inatsisitigut toqqaammaviliinngilaq. Aalajangersakkami siunertarineqanngilaq kommunip utoqqalinersialik sinnerlugu utoqqalinersiaanik aqutsilernissaa, tamanna pissutiginnarlugu utoqqalinersialimmut naafferarlugit pissarsisarnissaq iluarinartinneqarneruppat. Aalajangersakkamili taamatut kommunimut piunnaqarluni qinnuteqartoqarsinnaanissaa killilerneqanngilaq.

§ 24-mut

Imm. 1-imut

Utoqqalinersianik tunniussaqaartarneq unitsinneqartassaaq toqukkuq qimaguttoqarneratigut, aamma utoqqalinersiaqartitsinermini piunnaqaataasut eqqortinneeruppata, assersuutigalugu Inunnut Isumaginnikkut isumannaallisaaneq pillugu Nunat Avannarliit isumaqatigiissutaat malillugu utoqqalinersiaqarsinnaatitaanani Kalaallit Nunaat qimassimagaanni.

Malittarisassaaq pingarneq tassaavoq utoqqalinersiat qaammatip utoqqalinersiffiusup naanera tikillugu killigalugulu utoqqalinersiaqartoq utoqqalinersiaqarsinnaatitaanera tunngavissaaruttarmat, taamaattoq tak. imm. 3.

Taamaattoq Kalaallit Nunaat qimallugu nunamut allamut nuunnermi qaammatip nuuffiusup naanerani utoqqalinersiat unitsinneqassapput. Taamaattorli utoqqalinersialik utoqqalinersiaqarsinnaatitaasinnaavoq nunanit avannarlerni imaluunniit nunani allani EØS-imik isumaqatigiissummut akuersisimasunut utoqqalinersiaqarnissamut piunnaqaataasunik eqquutsitsisippat.

Piffissami sivikitsumi Kalaallit Nunaannik qimatsisimanermi, assersuutigalugu sulinnigiffeqarnermi, niuertutut angalanermi imaluunniit tassunga assingusumik peqquteqarluni peqannginnermi utoqqalinersiat tigungmiinnarneqarsinnaapput utoqqalinersiallip Kalaallit Nunaanni najugaqarnini attatiinnarsimappagu. Suliani ataasiakkaani erseqqinnerusumik nalilersuisoqareerneratigut utoqqalinersiallip Kalaallit Nunaannik piffissami sivisuumi qimaqqasimaneraa nalilersorneqaqqaarluni aalajangiiffigineqartaassaq. Qaammatit pingasut tikillugit Kalaallit Nunaat qimanneqarsimappat, assersuutigalugu sulinnigiffeqarnermi, peqqissariarnermi assigisaaniluunniit piffissami sivikinnerusumi aallarsimanertut naatsorsuunneqassaaq. Nunani allani sivikinnerusumik najuisimagaanni Kalaallit Nunaannilu angerlarsimasutut isigineqaannassagaanni utoqqalinersiallip angerlarsimaffini attatiinnassagaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq, tassami Kalaallit Nunaanni najugaqartuunissaq piumasagaataammat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa utoqqalinersiutit unitsinneqassasut utoqqalinersialik tammaaneqartutut nalunaarutigineqarpat. Assersuutigalugu utoqqalinersialik 1. januar 2017 tammaaneqartutut nalunaarutigineqarpat, tamatuma kingorna qaammatit pingasut qaangiunnerisigut utoqqalinersiai unitsinneqassapput, tassa aprilip aallaqqaataani 2017, piffissap taaneqartup iluani utoqqalinersiallip uumanera pillugu uppernarsaataasinnaasunik pissarsisoqarsimanngippat.

Imm. 3-mut

Utoqqalinersiat tamakkiisumik piivinneqassapput ukiup ataatsip iluani utoqqalinersiallip uumanera pillugu uppernarsaataasinnaasunik pissarsisoqarsimanngippat. Qulaani assersuut tunngavigissagaanni imaappoq utoqqalinersiutit aprilip naanerani 2018 unitsinneqassasut.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami naqissuserneqarpoq aapparisaq qimataasoq toqkkut qimaguttup utoqqalinersiai toqusoornep kingornagut qaammatini marlunni pissagai.

Pingaaruteqarpoq qimagaasoq katissimasarisuussagaa, aapparisimassagaa imaluunniit nalunaarsukkamik aapparisimassagaa. Apeqqutaanngilaq qimagaasoq utoqqalinersiuteqartuunissaa. Utoqqalinersialimmut toqkkut qimaguttumut qimataasoq qaammatini marlunni utoqqalinersiaqarnissamut pisinnaatitaasuaannassaaq.

§ 25-mut

Aalajangersakkap aalajangersarpaa utoqqalinersiat tapiutaasinnaasulluunniit taamaallaat pisortanut akiligassaqarnermi allatulluunniit pinngitsaalisaasumik akiliisitsiniarnermi akiliisitsissutaasinnaassammata. Tamanna ima isumaqarpoq utoqqalinersiallip akiligassaqarfii

utoqqalinersianik akiliisitsinissamik naammassinnittoqarsinnaanngitsoq pisortanut akiligassat pineqartinnagit.

Siunertarineqarpoq namminersortunut akiliisitsisinnaanerup imaluunniit pinngitsaaliissutaasumik akiliisitsisinnaanermik naammassinnitsitsisinnaanermut periarfissap atorunnaarsinneqarnissaa, pisortanilli akiligassaqaarnermi tamatumunnga ammatinneqassalluni. Pisortat salliutinneqarnerinut ilaatigut pequtigitinneqarpoq pisortani oqartussaasut taamaallaat akiliisitsiniarnermikkut imaluunniit pinngitsaaliissutaasumik akiliisitsiniarnerminni utoqqalinersiallip tamakkiisumik atugarisaanut sanilliullugu akiliisitsiniarnermut alloriangikkallarnermi sukumiisumik isumaliutiginneqqaartarnerat.

Pisortat oqartussaasut akiliisitsisinnaanerup imaluunniit pinngitsaaliissutaasumik akiliisitsisinnaanermik naammassinnitsitsisinnaanermut aalajangiissappata pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkat aamma Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnernut inatsimmi transbeneficiet (tassa pissaaleqilersinnaanermut tunngasusseqartumut, isumaqartinneqartoq pisariaqartumik angerlarsimaffiup attatiinnarneqarsinnaaneranut aamma inuuniarnermut akuerineqarsinnaasumik inissisimasoqartariaqarneranik) pillugu aalajangersakkat alaatsinaallugit akilersuisitsiniarnerit pisinnaapput, taamaalilluni utoqqalinersialik utoqqalinersiami sinneranik naammaginartumik peqarsinnaaqullugu. Tassa pisuni ataasiakkaani immikkut nalilersuisoqartassaaq utoqqalinersialik utoqqalinersiani tunniunneqartartussani qanoq atsigisumik annikillisaaffigineqarsinnaanersoq.

Aalajangersagaq kommuni utoqqalinersianit ilanngaassisinnanera imaluunniit utoqqalinersianik utertitsilluni akileeqqusisinnaaneranik mattussinngilaq. Aalajangersakkami aamma kommunip utoqqalinersianik pisartagaqartitsinikkut aqutsilernissamik aalajangiinissaanik, ilaatigut akiligassanut pisariaqartumik akilerneqartussanut aningaasartanik ilanngaassinissaq ilanngullugu mattunneqanngilaq.

§ 26-mut

Aalajangersakkami takuneqarsinnaavoq kommunip aalajangiineri isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aqqissuussaanelu pillugu aalajangersakkat sukkulluunniit atuuttut naapertorlugit naammagittaalliuutigineqarsinnaasut.

§ 27-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersianut tapiutinullu aningaasartuutit kommunit Nunattalu karsiata akornanni qanoq agguataarneqassanersoq.

Imm. 1-imut

Aalajangersakkap naqissuserpaa kommunini utoqqalinersianut aningaasartuutit tapillu kommunit Nunattalu karsianit qanoq ilillutik agguataarneqassanersut. Nunatta karsiata 90 pct.-ii kommuninillu 10 pct.-ii aningaasartuutigisassavaat.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq aningaasaqarnermut tapit aamma innarluuteqarnermut tapit kiisalu peqqiilliuuteqarnermut tapit qanoq aningaasartuutigineqassanersut.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq utoqqalinersiat tapisiaasinnaasulluunniit kommunit agguarneqarsimanerisa avataani aalajangersimasumik najugaqartoqartillugu aningaasartuutit Nunatta karsianit akilerneqartassasut.

Imm. 4-mut

Utoqqalinersialinnut Kalaallit Nunaata, Qallunaat Nunaata aamma Savalimmiut avataani aalajangersimasumik najugaqartunut utoqqalinersianut aningaasartuutit Nunatta karsianit akilerneqartassapput. § 3-p malitsigaa inuit nunat avannarliit arlaanni, imaluunniit nunani EØS-imut isumaqatigiissummut akuersisimasunut najugaqartunut utoqqalinersiutit pisartagaritinneqarsinnaasut.

Imm. 5-imut

Inatsisip aquneqarnerata malitsigisaanik aningaasartuutit oqartussaasumit akisussaasumit akilerneqartassapput. § 19-imi suliassanik isumaginnittussanut agguataarinerit takuneqarsinnaapput, sorliillu oqartussaasutut akisussaasuunersut ilanngullugit.

Imm. 6-imut

Aalajangersakkap naqissuserpaa utoqqalinersialinnut angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq kommunimit innersuussutigineqartoq kommunimit akilerneqartassasoq. Angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq kommunimit innersuussutigineqartoq utoqqalinersialimmut akeqassanngilaq.

§ 28-mut

Aalajangersagaq naapertorlugu naatsorsuutinik saqqummiussisarnissaq kukkunersiuisarnissarlu pillugit malittarisassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqassapput. Assersuutit taaneqarsinnaavoq Namminersorlutik Oqartussat kontoliisarneq pillugu Iltersuutaanni ilaatigut uppenarsaatnik tunniussisussaatitaanermut kommuninullu utertitassanik uninngatitsisinaanermut malittarisassat pioreermata.

§ 29-mut

Imm. 1-imut

Namminersorlutik Oqartussat kontinut immersuisarnermut ilitsersuutaat naapertorlugu kommunit kommunimi utoqqalinersiallit pillugit paasissutissanik Naalakkersuisunut nassitsisussaataitanerat aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq. Erseqqissaataavoq pisussaatitaanermi taamaallaat pineqarmata kisitsisitigut paasissutissat, imaappoq paasissutissat inummut ilisarsissutigineqarsinnaasunut tunngasuunngitsut. Paasissutsissat pineqartut kvartalikkuaartaunissaat ukiumoortuunissaallu aammalu piffissamut aalajangersimasumut atuuttuunissaat, tassalu kvartalip ukiulluunniit naaneranni kingusinnerpaamik qaammat ataaseq qaangiutsinnagu nassiunneqarsimasussaapput.

Imm. 2-mut

Naalakkersuisut pisinnaatitaaffilerneqarput nalunaarusiat imaasa ilusissaasalu malittarisassaannik sukumiinerusumik aalajangersaasarnissaminnut, ilaatigullu piumasarisinnaallugu qarasaasiaq atorlugu paasissutissat nassiunneqassasut, tassunga ilanngullugu internetikkut.

Paasissutissat attuumassuteqartut tassaasinnaapput aningaasartat angissusaat, qaqugukkut pisartakkat tunniunneqartarneri, pisartakkat aningaasartaasa tapiutaasalu agguataarneri kiisalu pisartagallit qassiuneri.

Paasissutissat sukumiinerusumik agguarneqarnissaanik piumasaqaateqartoqarsinnaavoq, assersuutigalugu pisartagallit ukiui malillugit agguataarinerit, suaassusaannut, katillugit isertitaannut aamma qaqugukkut utoqqalinersianik pisartagaqalersitsisimanerit.

§ 30-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut inatsit manna naapertorlugu periarfissinneqarput aningaasanik kommuninut utertitassanik uninngatitsisinnaanissaminnut naatsorsuusiormi kukkuneruinermilu pisussaaffimminnik naammassinnissimanngippata aamma kisitsisitigut paasissutissanik nalunaaruteqanngippata. Uninngatitsineq pisinnaavoq naatsorsuusiormik nalunaarusiormilunniit amigaateqartumik tunniussaartoqartillugu. Aamma pissutaasinnaavoq Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanik imaluunniit Naalakkersuisut ersarinnerusumik aalajangersaagaanni tunngaveqartoqartillugu. Piumasaqaataanngilaaq sumiginnaanerup kinguneranik Naalakkersuisunit utertitsissutaasussat assigisaasalu annertussusissaannut il.il.

Aningaasat utertitassat uninngatinneqarnissaannik aalajangerneq imaluunniit uninngatitseqqiginnarallarnissamik aalajangerneq inatsiseqarnikkut ingerlatsinermut malittarisassat nalinginnaasut qimerloornerisigut pissaaq naleqqatigiissarinermut tunngavissarititaasoq naapertorlugu, taamaalillugu aningaasartat uninngatinneqassanngimmata sumiginnaanerup ersarittup sanilliullugu ataatsimut naliliinermi

tulluarsorineqanngippat. Sumiginnaanerni ilungersunannginnerusuni utertitassat ilaannakortut uninngatinneqarsinnaaneri eqqarsaatigineqarsinnaapput.

Nalunaaruteqarneq eqqortumik pisimalerpat Naalakkersuisut aalajangersagaq manna naapertorlugu aningaasartat akilerneqartussat annertunerusumik utaqqisitsinertaqanngitsumik akilissavaat. Aningaasartat Naalakkersuisunit uninngatinneqarsimasunit erniaqartitsisoqartassanngilaq.

Imm. 2-mut

Innuttaasup utoqqalinersianik pisartagaqalernissaanut tunineqartarneranullu, tassunga ilanngullugit tapit, aningaasat utertitassat uninngatinneqarsinnaanerat assigisaalu sunniuteqartussaannngillat. Taamaalilluni kommunip innuttaasumut utertitassanik uninngatitsineq tunniussinnginnissaminut pissutiginiarsinnaanngilaa.

§ 31-imut

Imm.1-imut

Inatsisartut inatsisaata atortuulersinneqarnissaa siunnersuutigineqarpoq 1. januar 2016 pissasoq.

Imm. 2-mut

Peqatigisaanik utoqqalinermermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 7. maj 2007-imeersoq kingornatigullu allannguutit ilanngullugit atorunnaarsinneqarput. Peqqussutip atorunnaarsinneqarnerani aamma Utoqqalinermermi pensionisiat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 27. juni 2007-imeersoq atorunnaarsinneqarpoq.